

Datum

18 september 2007

Ons kenmerk

2007-343766

OnderdeelAfd. Financiële Organisatie
Binnenlands Bestuur**Inlichtingen**

zie onder

Aantal bijlagen

5

BezoekadresSchedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag**Postadres**Postbus 20011
2500 EA Den Haag**CIRCULAIRE GEMEENTEFONDS
Van 18 september 2007**

Aan	de gemeentebesturen, ter attentie van de raden en de colleges van B&W
Onderwerp	Gemeentefonds
Doelstelling	bekendmaking van beleid en het geven van informatie
Relatie met andere circulaire's	junicirculaire van 2007 (2007-230010)
Geldig tot	1 juli 2008
Inlichtingen	algemeen: Y. Drese, tel. (070) 426 6277 inhoudelijk: zie internet, eventueel vragen per e-mail
E-mail	postbus.gf@minbzk.nl
Internet	www.minbzk.nl/gemeentefonds

VOORWOORD

Hierbij doe ik u, mede namens de minister van Financiën, de Septembercirculaire 2007 van het gemeentefonds toekomen. Belangrijk gegeven in deze circulaire is de ontwikkeling van het accres. Deze komt volgens de stand Miljoenennota uit op bijna 757 miljoen euro, dat is bijna 63 miljoen euro lager dan de stand van het afgelopen voorjaar. Dat is een zeer beperkt verschil, maar toch is het goed om alvast rekening mee te houden bij het vaststellen van de financiële kaders van de gemeente.

Voor 2008 vertoont het accres een positief beeld met een stijging van 6,52 % nominaal. Dat is een ruimer accres dan waarmee bij het bestuursakkoord werd gerekend en dat in de junicirculaire is gecommuniceerd (€271 miljoen ruimer).

Zoals u weet wordt de bevoorschotting over 2007 niet aangepast naar aanleiding van de accresgegevens stand miljoenennota, in september van dit jaar. Deze bevoorschotting blijft gebaseerd op de accresgegevens uit het voorjaar. Volgend jaar zal dat overigens gaan veranderen. Als gevolg van de afspraken die zijn gemaakt bij de evaluatie van de normering zal de behoedzaamheidsreserve volgend jaar worden gehalveerd. Om niet het risico te lopen dat de behoedzaamheidsreserve dan ontoereikend zou kunnen blijken te zijn, zal in september 2008 de bevoorschotting over het dan lopende jaar ook worden aangepast naar aanleiding van de accresgegevens uit de miljoenennota. Dat zou als gevolg kunnen hebben dat de septembercirculaire 2008 na Prinsjesdag verschijnt, maar daarover zal nog nader overleg plaatsvinden.

Het wetsvoorstel tot wijziging van de Gemeentewet in verband met het schrappen van de beperking van de tarieven van de OZB is op 4 september 2007 ingediend bij de Tweede Kamer. Het kabinet doet er van zijn kant alles aan om de wet tijdig vóór 1 januari 2008 in werking te laten werken. Uiteraard is het kabinet daarvoor afhankelijk van het parlement. Gemeenten doen er verstandig aan om bij een eventuele aanpassing van de OZB-belastingverordening, tevens te regelen wat er gebeurt indien de wet onverhoopt niet tijdig in werking is getreden. Voor deze terugvaloptie verwijst ik naar de berekening van maximumtarieven en drempeltarieven voor 2008 in § 8.4 van deze circulaire.

Ook zijn er nog diverse kleinere mutaties in deze circulaire verwerkt. Sommige dossiers blijken erg beweeglijk en kennen een snel wisselende stand van zaken. De fondsbeheerders hebben daar veelal geen invloed op. Uiteraard doen we als fondsbeheerders ons best om heldere en betrouwbare informatie te verschaffen.

Wij beseffen dat deze veranderlijkheid lastig kan zijn, maar gaan er ook enigszins vanuit dat dit u vanuit de gemeentelijke praktijk niet volstrekt onbekend zal voorkomen!

Om te komen tot een heldere en begrijpelijke presentatie van de informatie in deze circulaire hebben we weer dankbaar gebruik gemaakt van de commentaren van de leden van de klankbordgroep, een kleine groep financieel ambtenaren uit verschillende gemeenten, alsmede van de VNG. Zij hebben een concept-versie van de circulaire beoordeeld op begrijpelijkheid, consistentie etc.

Mochten er toch nog onvolkomenheden in deze circulaire voorkomen, dan zijn zij daarvoor op geen enkele wijze verantwoordelijk.

Natuurlijk zal ook na deze circulaire weer gelegenheid zijn om vragen te stellen. Zoals gebruikelijk is de postbus Gemeentefonds beschikbaar om vragen te beantwoorden

(postbus.gf@minbzk.nl) en u kunt aanvullende informatie raadplegen op onze website www.minbzk.nl/gemeentefonds, informatierubriek)

Op 25 oktober, 30 oktober en 1 november zullen weer de BZK- Gemeentedagen worden gehouden. Wij hopen van harte dat u daar weer in groten getale naartoe komt.

Mede namens de minister van Financiën,
DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

Drs. A. Th..B. Bijleveld- Schouten

INHOUDSOPGAVE

1.	ACCRES	1
1.1.	GROEI VAN HET GEMEENTEFONDS	1
2.	UITKERINGSJAAR 2005	5
2.1.	DEFINITIEVE VASTSTELLING UITKERINGSFACTOR EN BEDRAGEN PER EENHEID	5
2.2.	VOORSCHOTBETALINGEN 2005	5
2.3.	BESCHIKKINGEN ALGEMENE UITKERING	5
3.	UITKERINGSJAAR 2006	7
3.1.	ONTWIKKELING UITKERINGSBASIS EN UITKERINGSFACTOR.....	7
3.2.	VOORSCHOTBETALINGEN 2006	7
4.	UITKERINGSJAAR 2007	9
4.1.	OPBOUW UITKERINGEN	9
4.2.	ONTWIKKELING UITKERINGSBASIS	12
4.3.	PROGRAMMATISCH HANDHAVEN	12
4.4.	ARMOEDEBESTRIJDING EN SCHULDHULPVERLENING	13
4.5.	EUROPESE DIENSTENRICHTLIJN	13
4.6.	GROEPSVERKLEINING ZMLK (ZEER MOEILIJK LERENDE KINDEREN).....	13
4.7.	INTEGRATIE-UITKERING VOORKOMEN EN TEGENGAAN VAN POLARISATIE EN RADICALISERING	14
4.8.	VBS WATERWEGGEBIED	14
4.9.	BESCHERMING ARCHEOLOGISCH ERFGOED.....	15
4.10.	INTEGRATIE-UITKERING ANTI-DISCRIMINATIEBUREAUS	15
4.11.	ALGEMENE UITKERING, UITKERINGSFACTOR EN BEDRAGEN PER EENHEID.....	16
4.12.	AANPASSING WMO-BUDGET 2007.....	16
4.13.	VERZAMELTABEL	17
4.14.	VOORSCHOTBETALINGEN 2007	19
5.	UITKERINGSJAAR 2008	21
5.1.	OPBOUW UITKERINGEN	21
5.2.	ONTWIKKELING UITKERINGSBASIS 2008	23
5.3.	ELEKTRONISCH KINDDOSSIER	23
5.4.	PROFESSIONALISERINGSFONDS BURGEMEESTERS.....	24
5.5.	DIJKSTAL II.....	24
5.6.	EXCESSIEVE OPGRAVINGSREGELING	24
5.7.	C2000	24
5.8.	KINDEROPVANG SOCIAAL MEDISCHE PROBLEMATIEK	25
5.9.	ALGEMENE UITKERING, UITKERINGSFACTOR EN BEDRAGEN PER EENHEID	25
5.10.	UITKERING WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING (WMO).....	25
5.11.	VERZAMELTABEL	26
5.12.	VOORSCHOTBETALINGEN 2008	27
6.	MEERJAREN-PERSPECTIEF	29
6.1.	OPBOUW UITKERINGEN 2009-2012	29
6.2.	MEERJARIGE ONTWIKKELING UITKERINGSFACTOR.....	30
6.3.	VERZAMELTABEL.....	32

7.	FINANCIEEL BELEID.....	33
7.1.	REDELIJK PEIL 2008	33
8.	OVERIGE MEDEDELINGEN.....	35
8.1.	FINANCIEEL OVERZICHT GEMEENTEN 2008	35
8.2.	LOON- EN PRIJSONTWIKKELING	36
8.3.	HERVERDELING WEGENBEHEER	37
8.4.	OZB.....	37
8.5.	PRECARIOBELASTING	38
8.6.	IV3-FUNCTIE OMGEVINGSVERGUNNING.....	38
8.7.	WIJZIGINGSBESLUIT BBV	39
8.8.	HANDREIKING KOSTENTOEREKENING LEGES EN TARIEVEN	39
8.9.	VERBREDE RIOOLHEFFING.....	39
8.10.	WIJZIGINGSVOORSTELLEN WET FIDO IN PROCEDURE.....	39

1. Accres

1.1. Groei van het gemeentefonds

Het bestuursakkoord rijk en gemeenten is gesloten op 4 juni 2007. Het reële accres is toen berekend op basis van een voorlopige doorrekening van het Coalitieakkoord. Het reële accres liep daarbij op tot 1,1 miljard euro in 2011.

Bij Miljoenennota 2008 is de raming van dit accres gebaseerd op de Macro-economische verkenningen (MEV) van het CPB waarin ook een aanvullend beleidspakket is meegenomen. Het aanvullende beleidspakket draagt bij aan het oplossen van het houdbaarheidsprobleem van de overheidsfinanciën. Deze septembercirculaire baseert de nieuwe accresraming op de Miljoenennota 2008. Het – op basis van de MEV berekende – reële accres bedraagt 1,3 miljard euro in 2011.

Tabel 1.1 Reëel accres 2011, raming Miljoenennota 2008, periode 2008-2011 (x 1 miljard euro)

Gemeentefonds	Accres 2011
Stand bestuursakkoord (BA) 4 juni 2007	1,1
Toename reëel accres	0,2
Stand Miljoenennota 2008	1,3

Ten tijde van het bestuursakkoord tussen VNG en kabinet werd het reële accres geraamd op 1,1 miljard euro in 2011 over de periode 2008 tot en met 2011. Op basis van de meest recente inzichten uit de Miljoenennota 2008 komt het reële accres over deze periode met 1,3 miljard euro circa 0,2 miljard euro hoger uit. Nieuwe ramingen komen in het voorjaar 2008 ter beschikking (CEP 2008).

Normeringssystematiek

De toename van het gemeente- en provinciefonds komt voort uit de gehanteerde systematiek, de normeringssystematiek. De groei van de relevante rijksuitgaven bepalen de groei van beide fondsen. Het groeipercentage heet accres. Het uiteindelijke accres over jaar t (bijvoorbeeld 2007) wordt bij Voorlopige rekening t+1 (maartcirculaire 2008) vastgesteld.

Horizontale en verticale ontwikkeling

We lichten de accresontwikkeling op twee manieren toe, horizontaal en verticaal. De accresontwikkeling van jaar op jaar is de horizontale ontwikkeling. De verticale ontwikkeling is de ontwikkeling van het accres in enig jaar tussen twee verschillende ramingsmomenten. In dit geval tussen junicirculaire en de Miljoenennota 2008.

Horizontale ontwikkeling

Mede door het aanzienlijke pakket aan extra investeringen nemen de rijksuitgaven de komende kabinetsperiode toe. Het kabinet investeert fors in een duurzame ontwikkeling (bijvoorbeeld in wijken en de kwaliteit van het onderwijs zoals het verbeteren van de arbeidsvoorwaarden van leraren en onderzoek). Ook bevordert het kabinet het gebruik van duurzame energie en het openbaar vervoer met als doel een beter milieu.

Tabel 1.2 Nominaal accres berekend op basis Macro-economische verkenningen 2008 (x 1 mln euro)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Accres	756,773	890,475	654,978	458,713	323,892	395,117

Volgend jaar groeit het gemeentefonds met circa 0,9 miljard euro. Vanaf 2009 vlakt de groei van de rijksuitgaven af, en daarmee de groei van de accessen. Zo nemen de extra uitgaven voor onderwijs en infrastructuur af. Ook heeft het kabinet een pakket maatregelen voorgesteld, bestaande uit ombuigingen aan de uitgavenkant ter grootte van ruim 1 miljard euro. De ombuigingen zijn nodig om bij te dragen aan het oplossen van het houdbaarheidsprobleem van de overheidsfinanciën, zoals afgesproken in het Coalitieakkoord.

Bij de verticale ontwikkeling gaan we in op het effect voor de accessen door de nieuwe ramingen van het CPB (MEV) en nieuwe kabinetsplannen op Prinsjesdag (Miljoenennota 2008).

Verticale ontwikkeling

Tabel 1.3 Nominaal accres berekend op basis Macro-economische verkenningen 2008 (x 1 mln euro)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Accres in MN	756,773	890,475	654,978	458,713	323,892	395,117
Accres junicirculaire	819,618	619,744	491,634	382,411	338,241	309,287
Accres ten opzichte van junicirculaire	-62,845	207,886	371,230	447,532	433,183	519,013

In 2007 was er een meevaller bij de begrotingsgefinancierde uitgaven voor sociale zekerheid. Eveneens heeft in dit jaar een daling plaatsgevonden bij de rente. Het extra nominale accres ten opzichte van de raming in het voorjaar over de periode 2008 – 2011 bedraagt circa 0,5 miljard euro in 2011. Dit wordt vooral veroorzaakt door extra rijksuitgaven (besluitvorming in de Miljoenennota 2008). Er is sprake van een toename van de loon- en prijsbijstelling. Voor Jeugd en Gezin worden meer rijksuitgaven ingezet voor de oprichting van landelijk dekkend netwerk, harmonisatie kinderopvang, elektronisch kinddossier en peuterspeelzalen. Ook is er bijvoorbeeld een toename van de begrotingsgefinancierde uitgaven voor zowel zorg als sociale zekerheid. Tevens heeft een overheveling van lastenveloppen van het Coalitieakkoord naar de uitgaven geleid tot een toename van de uitgaven (schoolboeken en kindgebonden budget). Ook de toename van de rentelasten leidt tot een hoger accres.

Nominale en reële ontwikkeling

Tabel 1.4 Nominale versus reële ontwikkeling op basis Macro-economische verkenningen 2008 (in %)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Nominaal Accres	5,63%	6,52%	4,49%	3,00%	2,06%	2,46%
pBBP	1,38%	1,94%	2,02%	1,56%	1,53%	1,53%
Reëel accres mutatie	4,19%	4,50%	2,42%	1,41%	0,52%	0,92%

De nominale percentages geven de groei van de fondsen aan. De reële percentages geven

aan wat daarvan overblijft rekening houdend met inflatie, weergegeven door de prijsontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (pBBP). De percentages over de jaren zijn gebaseerd op de Macro-economische verkenningen door het CPB (september 2007).

Behoedzaamheidsreserve

Tot slot vermelden we hier nog dat de behoedzaamheidsreserve in het uitkeringsjaar 2008 zal worden gehalveerd. Voor gemeenten bedraagt de behoedzaamheidsreserve 110 miljoen euro en voor provincies 10 miljoen euro met ingang van het begrotingsjaar 2008. De halvering is overeengekomen in de evaluatie normeringssystematiek gemeente- en provinciefonds¹. Om niet het risico te lopen dat de behoedzaamheidsreserve ontoereikend blijkt, zal in september 2008 de bevoorschotting over het dan lopende jaar ook worden aangepast naar aanleiding van de accresgegevens uit de Miljoenennota. Het voordeel van de halvering van de behoedzaamheidsreserve is dat beter wordt aangesloten bij de dagelijkse begrotingspraktijk van gemeenten en provincies. Immers, gemeenten en provincies boeken veelal een deel van de oorspronkelijke behoedzaamheidsreserve mee in hun begroting.

De bevoorschotting 2007

De bevoorschotting aan gemeenten voor 2007 is gebaseerd op de raming van het accres van de junicirculaire 2007. Het accres 2007 bedroeg volgens die raming 6,09%. Dat betekent dus dat de netto gecorrigeerde rijksuitgaven met 6,09 % zijn toegenomen, als gevolg van besluitvorming bij de voorjaarsnota. Het gemeentefonds neemt dan ook met 6,09% toe. Na toepassing van dit percentage op de omvang van het gemeentefonds 2006 resulteert een accres van 819,618 miljoen. Dit bedrag is in juli jl. in de bevoorschotting voor 2007 verwerkt. Met andere woorden: het geld dat de gemeenten wekelijks krijgen overgemaakt, is op deze accresgegevens gebaseerd.

Op Prinsjesdag zijn actuelere gegevens over het accres beschikbaar gekomen, ook over 2007. Dit heeft echter geen gevolgen voor de bevoorschotting. De wekelijkse betalingen aan gemeenten blijven dus gebaseerd op de raming van het accres van de junicirculaire 2007. Het definitieve accres 2007 zal in maart 2008 worden bepaald aan de hand van de realisatiecijfers van de rijksuitgaven over 2007 (stand Voorlopige Rekening over 2007). Het definitieve accres kan dus hoger of lager uitvallen dan het bedrag dat nu is betrokken in de bevoorschotting. Eventuele verschillen worden verrekend met de behoedzaamheidsreserve. Gemeenten weten nu wel dat de definitieve uitkomst van het accres 2007 waarschijnlijk wat lager zal liggen dan het bedrag dat is betrokken bij de bevoorschotting. Gemeenten kunnen hiermee rekening houden bij het bepalen van de financiële ruimte in de eigen begroting.

¹ Den Haag 16 oktober 2006, derde werkgroep evaluatie normeringssystematiek gemeente- en provinciefonds 2003 – 2007.

2. Uitkeringsjaar 2005

2.1. Definitieve vaststelling uitkeringsfactor en bedragen per eenheid

Wij stellen de uitkeringsfactor voor het jaar 2005 definitief vast op 1,346. Dit is één punt lager dan de stand van septembercirculaire van 2006, als gevolg van ontwikkelingen in de WOZ-waarden. De bedragen per eenheid worden vastgesteld conform de verdeeltabel uit de circulaire gemeentefonds van 28 september 2005.

2.2. Voorschotbetalingen 2005

In betaalmaand november 2007 wordt de bevoorschotting voor het uitkeringsjaar 2005 aangepast op grond van de informatie van § 2.1.

2.3. Beschikkingen algemene uitkering

Eind december 2007 zullen wij de beschikkingen opmaken tot vaststelling van de algemene uitkering 2005. Gemeenten waarvoor nog niet alle basisgegevens definitief zijn vastgesteld, zullen de beschikking op een later tijdstip ontvangen. Eventuele bedenkingen tegen de vaststelling van de basisgegevens kunnen binnen twee maanden na ontvangst van deze circulaire schriftelijk doorgegeven worden aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Directie Financiële Bedrijfsvoering, Afdeling Uitvoering Financiële Verhouding, Postbus 20011, 2500 EA Den Haag.

3. Uitkeringsjaar 2006

3.1. Ontwikkeling uitkeringsbasis en uitkeringsfactor

De ontwikkeling van de uitkeringsbasis voor het jaar 2006 geeft aanleiding tot een verlaging van de uitkeringsfactor met één punt ten opzichte van de stand van het nagekomen bericht maartcirculaire van 2007. Dit is het gevolg van ontwikkelingen in de WOZ-waarden en bij de maatstaven bedrijfsvestigingen en omgevingsadressendichtheid. De voorlopige uitkeringsfactor 2006 stellen we vast op 1,328. Voor het uitkeringsjaar 2006 bedraagt de verdeelreserve op dit moment één punt.

3.2 Voorschotbetalingen 2006

In betaalmaand november 2007 wordt de bevoorschotting voor het uitkeringsjaar 2006 aangepast op grond van de informatie van § 3.1.

4. Uitkeringsjaar 2007

4.1. Opbouw uitkeringen

Tabel 4.1 vermeldt de opbouw van de uitkeringen 2007 na actualisering ten opzichte van de juni-circulaire van 2007. De tabel gaat uit van de uitkeringen 2006 na de nacalculatie in de maart-circulaire 2007, € 13.442,056 miljoen (incl. nazending maart-circulaire). De taakmutaties zijn gegroepeerd naar de clusters.

Tabel 4.1 Opbouw uitkeringen 2007 (mln €)

	Raming deze circulaire ¹	§	Juni circulaire van 2007 ²
Uitkeringen 2006 (begin stand,)	13.442,056		
algemene mutaties			
- accres	819,618 @		
- accres (gerichte verdeling, ingroeiregeling OHV)	-8,500 @		
- accres (gerichte verdeling, OOV)	-115,000 @		
- accres (gerichte verdeling, ATW)	-22,600 @		
- vrijval gericht accres suppletie-uitkering OZB	19,287 @		
- behoedzaamheidsreserve, inhouding	-208,739 @		
- behoedzaamheidsreserve, uitkering	pm		
- terugdraaien extra uitname BTW-compensatiefonds 2006	100,000 @		
- verschuiving uitname BCF van 2006 naar 2007	-150,000 @		
- knelpunten verdeelproblematiek (via integratie-uitkering)	15,000 @		
- wachtgelden herindelingen	pm		
- A+O fonds	-0,145 @		
- motie-Mosterd (10%-5%; zie onderdeel WMO)	-3,642 @	§4.12	-5,194
- Europese Dienstenrichtlijn	0,930	§4.5	#
- Waarderingskamer	-0,100 @		
	446,109		
cluster eigen inkomsten			
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	-19,287 @		
	-19,287		
cluster werk en inkomen			
- vergoeding collectieve zorgverzekeringen voor bijstandsgerechtigden	-2,000 @		
- bijzondere bijstand, koopkrachtreparatie lage inkomens	-35,000 @		
- bijzondere bijstand (Wet Bopz)	3,000 @		
- tijdelijke stimuleringsregeling opsporing en controle Abw (via int.uitk.)	9,510 @		
- vermindering wachtlijsten in de WSW	-25,000 @		
- armoedebestijding en schuldhulpverlening	31,450	§4.4	#
- programmatisch handhaven	10,125	§4.3	#
- RPF (via integratie uitkering) ³	2,006 @		
- BTW compensatiefonds	-18,838 @		
	-24,747		
cluster zorg			
- kinderopvang	0,700 @		
- kinderopvang sociaal medische problematiek	-0,449 @		
- invoeringskosten Wmo	-30,000 @		
- anti-discriminatiebureaus (via integratie-uitkering)	-0,001	§4.10	-0,293
- opvoeden in de buurt (via integratie-uitkering)	6,400 @		
- ceremonie verkrijging Nederlandschap	3,300 @		
- voorbereidingskosten wet inburgering nieuwkomers	-52,000 @		
- extra middelen i.v.m. cliëntenbestand Wmo	-3,500 @		
- Polarisatie en radicalisering	0,400	§4.7	#
- BTW compensatiefonds	-16,575 @		
	-91,725		
cluster educatie			
- ingroeiregeling OHV	8,500 @		
- leerlingenvervoer	-0,454 @		
- praktijklokalen VSO en groepsverkleining ZMLK	-26,426	§4.6	-27,426
- BTW compensatiefonds	-6,446 @		
	-24,826		
cluster openbare orde en veiligheid			
- OOV middelen	220,000 @		
- OOV middelen-extra	115,000 @		
- OOV-ATW	22,600 @		
- BTW compensatiefonds	-19,351 @		
	338,249		

(voortzetting op de volgende bladzijde)

1 Het teken @ geeft aan dat dit onderdeel in voorgaande circulaire is toegelicht. Zie verzameltabel 2007.

2 De vergelijking met de junicirculaire is alleen opgenomen als de raming van het betreffende onderdeel is gewijzigd. Het teken # geeft een onderdeel aan dat niet werd geraamd in die circulaire.

3 Technische correctie. Het bedrag voor Almelo is bestemd voor Enschede.

Tabel 4.1 Opbouw uitkeringen 2007 (vervolg)

	Raming deze circulaire ¹	§	Juni circulaire van 2007 ²
cluster oudheid			
- bescherming archeologisch erfgoed	-4,500 @		
- bescherming archeologisch erfgoed (structureel toevoeging)	2,117	§4.9	0,000
- BTW compensatiefonds	<u>-4,769 @</u>		
		-7,152	
cluster fysiek milieu			
- BTW compensatiefonds	<u>-20,956 @</u>		
		-20,956	
cluster bevolkingszaken			
- aanvullende middelen i.v.m. Tweede kamerverkiezingen	-2,907 @		
- aanvullende middelen i.v.m. Provinciale verkiezingen	0,335 @		
- BTW compensatiefonds	<u>-9,125 @</u>		
		-11,697	
cluster riolering			
- BTW compensatiefonds	<u>-43,929 @</u>		
		-43,929	
cluster reiniging			
- BTW compensatiefonds	<u>-35,053 @</u>		
		-35,053	
cluster wegen en water			
- VBS waterweggebied	-2,470	§4.8	#
- BTW compensatiefonds	<u>-180,907 @</u>		
		-183,377	
cluster groen			
- BTW compensatiefonds	<u>-40,869 @</u>		
		-40,869	
cluster VHROSV			
- BTW compensatiefonds	<u>-35,509 @</u>		
		-35,509	
cluster kunst en ontspanning			
- BTW compensatiefonds	<u>-4,971 @</u>		
		-4,971	
cluster overig/algemene ondersteuning			
- afloop verfijning monumenten	-6,210 @		
- bestuurlijke boete	- @		
- BTW compensatiefonds	<u>-82,702 @</u>		
		-88,912	
Uitkeringen (excl. Wmo)		13.593,404	13.548,008
waarvan			
- algemene /aanvullende uitkeringen	13.381,027		13.335,923
- integratie-uitkering WUW-middelen	30,998		
- integratie-uitkering precariobelasting	12,799		
- integratie-uitkering amendement- De Pater	23,904		
- integratie-uitkering knelpunten verdeelproblematiek	11,129		
- integratie-uitkering opvoeden in de buurt	12,900		
- integratie-uitkering anti-discriminatiebureaus	2,999	§4.10	2,707
- RPF	2,006		
- integratie-uitkering TsioC	9,690		
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woning gebruikers	105,952		
- Wmo ⁴		1.389,651 §4.12	1.387,490

⁴ Van dit bedrag wordt voor 2007, een bedrag van € 11,9 mln. niet over de gemeenten verdeeld, maar ingehouden voor de centrale inning van de eigen bijdragen door het CAK.

In de tabel is te zien dat bedragen rechtstreeks vanuit het accres worden 'overgeheveld' naar een bepaald cluster. Bijvoorbeeld: er wordt 115 miljoen vanuit het accres rechtstreeks ondergebracht bij het cluster Openbare orde en veiligheid, in verband met de aanpassing van

het volume van het cluster op basis van eerder onderzoek. De mutaties die niet in deze tabel worden toegelicht, omdat dat al in andere circulaire is gebeurd, zijn opgenomen in de zogenaamde verzameltabel in paragraaf 4.13.

In de volgende paragrafen worden de mutaties toegelicht, voor zover dat nog niet is gebeurd in eerdere circulaire.

4.2. Ontwikkeling uitkeringsbasis

De ontwikkeling van de uitkeringsbasis voor het jaar 2007 geeft aanleiding tot het verlagen van de uitkeringsfactor met één punt ten opzichte van de stand van de junicirculaire. Dit wordt met name veroorzaakt door het een toename van de maatstaven bijstandsontvangers ten opzichte van de ramingen in de junicirculaire 2007. Ten opzichte van het uitkeringsjaar 2006 is in 2007 nog steeds sprake van een daling van de maatstaven bijstandontvangers. Een uitkeringspunt komt voor het jaar 2007 naar de huidige inzichten overeen met circa € 10,9 miljoen.

4.3. Programmatisch handhaven

In het kader van het bestuursakkoord dat op 4 juni 2007 tussen Rijk en VNG werd gesloten is een deelakkoord gesloten tussen SZW en VNG over participatie.² Daarin is de ambitie uitgesproken om in de periode 2008-2011 een extra impuls te geven aan het bestrijden van armoede en het terugdringen van het aantal huishoudens met problematische schulden. Om deze ambitie gestand te kunnen doen is een reeks afspraken gemaakt, onder meer:

- SZW stuurt aan op gerichte bijstand in natura voor gezinnen met kinderen
- SZW dereguleert de langdurigheidstoeslag.
- De VNG stimuleert gemeenten om armoedebeleid zoveel als mogelijk is in te vullen in de vorm van materiële voorzieningen gericht op participatie.
- SZW en VNG streven het niet-gebruik voor alle gemeentelijke regelingen tegen te gaan.
- VNG stimuleert gemeenten grote terughoudendheid te betrachten bij het verlenen van leenbijstand.
- VNG en SZW brengen in kaart op welke wijze de effectiviteit en de kwaliteit van de minnelijke schuldhelpverlening kan worden versterkt.

Ook is afgesproken om de in het kader van het SZW-Handhavingsprogramma 2007-2010 gereserveerde middelen voor het verankeren van het zogenoemde Programmatisch Handhaven in de gemeentelijke beleids- en uitvoeringspraktijk toe te voegen aan het gemeentefonds. Hierbij is gekozen voor een verdeelsystematiek met een vast bedrag voor iedere gemeente en een verdeling van de resterende middelen op basis van het inwonertal. Op die wijze wordt gewaarborgd dat ook kleinere gemeenten over een voldoende substantieel bedrag beschikken om het beoogde beleidsdoel te kunnen realiseren. Nog nader wordt bezien op welke wijze inzicht kan worden verkregen in wat er op dat gebied aan resultaten en effecten worden geboekt.

Het gaat voor 2007 om € 10,125 miljoen, en voor 2008 tot en met 2010 om € 8,625 miljoen.

² Het bestuursakkoord moet nog door de leden van de VNG worden bekrachtigd.

In de periode tot 2007 zijn gemeenten door middel van de Tijdelijke stimuleringsregeling Hoogwaardig Handhaven in staat gesteld om een effectief en een op de nieuwe verantwoordelijkheden (WWB) toegesneden handhavingsbeleid te implementeren. Met de in 2007-2010 beschikbaar te stellen middelen wordt de implementatie en verankering van het ('hoogwaardige') handhavingsbeleid in het gemeentelijke beleidsproces beoogd. Hierbij gaat het ook om de landelijke uitrol van de reeds ontwikkelde instrumenten en de doorontwikkeling van instrumenten met het oog op een effectievere handhaving. Voorbeelden van dit laatste zijn het formuleren van meetbare prestatie-indicatoren (voor intern gemeentelijk gebruik), het ontwikkelen van een benchmark handhaving, het inpassen van handhaving in de gemeentelijke datahuishouding en het inbouwen van risicosturing in de bedrijfsvoering.

4.4. Armoedebestrijding en Schuldhulpverlening

Voor de periode 2006 tot en met 2009 zijn via de amendementen Noorman-den Uyl en Verburg extra middelen beschikbaar gekomen voor schuldhulpverlening. De middelen voor het jaar 2006 zijn beschikbaar gekomen in de vorm van een subsidieregeling. In het eerder genoemde bestuursakkoord is afgesproken om de middelen voor de jaren 2007-2009 toe te voegen aan de algemene uitkering van het gemeentefonds. De middelen zijn bedoeld om gemeenten extra financiële armslag te geven ten behoeve van activiteiten op het terrein van schuldhulpverlening.

Het gaat voor de jaren 2007 tot en met 2009 om de volgende bedragen :

2007 € 31,450 miljoen, 2008 € 19,050 miljoen en 2009 € 15,050 miljoen. De verdeling vindt plaats via de maatstaven bijstandsontvangers en huishoudens met laag inkomen (drempel) binnen de cluster werk en inkomen.

4.5. Europese Dienstenrichtlijn

Per 28 december 2006 is de Richtlijn 2006/123/EG (hierna: Dienstenrichtlijn) in werking getreden. De Dienstenrichtlijn moet uiterlijk eind 2009 geïmplementeerd zijn in nationale wetgeving. In overeenstemming met artikel 2 van de Financiële verhoudingswet is onderzocht wat de gevolgen zijn voor taken en activiteiten van de decentrale overheden. Tevens is geraamd welke kosten daarmee zijn gemoed.

Hieruit blijkt dat gemeenten / provincies als gevolg van de implementatie van de Dienstenrichtlijn extra werkzaamheden zullen moeten verrichten, zoals het screenen van regelgeving en het instellen van een één-loket voor dienstverlening. Naar aanleiding van de raming in het onderzoek van de kosten van deze extra werkzaamheden, heeft het ministerie van EZ, in overleg met de fondsbeheerders, besloten dat de gemeenten via het gemeentefonds voor een bedrag van 930.000 euro worden gecompenseerd. Dit bedrag is eenmalig en wordt nog in 2007 aan het fonds toegevoegd en verdeeld via de uitkeringsfactor.

Het onderzoeksrapport is binnenkort te raadplegen op de websites van de ministeries van BZK en EZ.

4.6. Groepsverkleining ZMLK (zeer moeilijk lerende kinderen)

In § 2.10 van de junicirculaire van 2007 hebben wij u geïnformeerd over de mogelijkheid dat er met ingang van 2007 € 1 miljoen structureel ter beschikking zou komen voor de verlaging van

de groepsgrootte ZMLK (zeer moeilijk lerende kinderen) van 12 naar 7 leerlingen. Wij kunnen u thans meedelen dat dit bedrag inderdaad met ingang van 2007 beschikbaar komt. Het bedrag wordt, anders dan de eenmalige toevoeging voor 2006, verdeeld via de maatstaf "leerlingen VSO". Voor de verdeling 2006 wordt u verwezen naar § 2.6 van de meicirculaire van 2006.

4.7. Integratie-uitkering voorkomen en tegengaan van polarisatie en radicalisering

Het kabinet ziet polarisatie en radicalisering als een breed maatschappelijk probleem en wil dit voorkomen belemmeren en indammen. De dreiging gaat in Nederland vooral uit van radicalisering van moslimjongeren en jongeren die het rechtsextreme gedachtegoed aanhangen. Het kabinet heeft daarom op 27 augustus het Actieplan Polarisation en Radicalisering aan de Tweede Kamer aangeboden (beschikbaar via www.minbzk.nl).

Een belangrijk onderdeel van dit actieplan is de ondersteuning en stimulering van de aanpak van dit thema op lokaal niveau. Daarom wordt middels een integratie-uitkering voorzien in een gedeeltelijke financiering voor plannen van aanpak van gemeenten om radicalisering en polarisatie tegen te gaan. De gedeeltelijke financiering door het rijk bedraagt minimaal 50% en maximaal 80% van de totale begrote kosten, het definitieve percentage is afhankelijk van de vraag in welke mate de plannen van aanpak overeenkomen met de doelstellingen in het Actieplan Polarisation en Radicalisering. Een gemeente komt voor deze uitkering in aanmerking wanneer het plan van aanpak past binnen de volgende doelstellingen:

- a. insluiten van mensen die dreigen af te glijden of zich af te keren van de Nederlandse samenleving en democratische rechtsorde (preventie);
- b. het vroegtijdig signaleren van deze processen door bestuurders en professionals en het ontwikkelen van een adequate aanpak (pro-actie);
- c. het uitsluiten van mensen die duidelijke grenzen hebben overschreden en ervoor zorgen dat hun invloed op anderen zoveel mogelijk beperkt wordt (repressie).

Deze uitkering is beschikbaar voor de jaren 2007-2011. Gemeenten kunnen deze uitkering het gehele jaar aanvragen. De toekenning van de middelen zal worden gecommuniceerd in mei- of septembercirculaire voorafgaand aan het desbetreffende begrotingsjaar. De aanvragen moeten worden voorzien van een onderbouwd plan van aanpak inclusief een begroting. Aanvragen voor plannen aangaande een samenwerkingsverband tussen gemeenten, kunnen uitsluitend door één gemeente worden ingediend. Ook meerjarige plannen van aanpak kunnen worden ingediend. Een gemeente kan slechts éénmaal per jaar een plan indienen.

Aanvragen kunnen worden ingediend bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, ter attentie van mw. Stolk-Luyten, projectgroep Polarisation en Radicalisering, Postbus 20011, 2500 EA te Den Haag (nicole.stolk@minbzk.nl).

4.8. VBS Waterweggebied

Het vaste bedrag voor de gemeente Rotterdam is geruime tijd geleden per saldo verhoogd in verband met de overdracht van het nautisch beheer in het Rijnmondgebied en in verband met het Verkeersbegeleidend Systeem (VBS) in het Waterweggebied (zie de junicirculaire van 1988, de circulaire van 22 december 1988 en de junicirculaire van 1997). Destijds is tussen het

ministerie van Verkeer en Waterstaat en de gemeente Rotterdam afgesproken dat er een evaluatie zou plaatsvinden voor wat betreft de bedragen die aan de orde waren (zie § 5.6 van de septembercirculaire van 1999 en § 3.16 van de meicirculaire van 2002). Die evaluatie heeft vanwege allerlei omstandigheden lang op zich laten wachten, maar is inmiddels afgerond. De uitkomst is dat de gemeente Rotterdam in 2007 eenmalig een bedrag van € 2.469.500 dient terug te betalen. Vanaf 2008 wordt de algemene uitkering van de gemeente Rotterdam verlaagd met € 621.000. De bedragen worden vanuit de gemeentefonds-begroting betaald aan het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Het gemeentefondsbedrag wordt gecorrigeerd door een verlaging van het vaste bedrag van Rotterdam.

4.9. Bescherming archeologisch erfgoed

In § 2.4 van de juni-circulaire van 2007 zijn wij ingegaan op de middelen die aan het gemeentefonds worden toegevoegd in verband met de te verwachten inwerking-treding van de Wet op de archeologische monumentenzorg. Ten tijde van de juni-circulaire was nog onduidelijk wanneer deze wet in werking zou treden. Thans staat vast dat de wet op 1 september 2007 in werking is getreden. Daarom wordt voor 2007 alsnog een tijdsevenredig deel van het structurele voljaar-bedrag van € 6,35 miljoen (= € 2.117.000) aan het gemeentefonds toegevoegd. Voor de jaren 2008 en volgende hebben wij u reeds geïnformeerd over de structurele toevoeging. Het bedrag wordt verdeeld via de maatstaf woonruimten.

4.10. Integratie-uitkering anti-discriminatiebureaus

Aanpassing voor 2007:

De Minister voor Wonen, Wijken en Integratie heeft besloten dat ook de gemeenten Amsterdam en Gouda in aanmerking komen voor de overbruggingsmaatregel inzake antidiscriminatievoorzieningen (ADV) 2007 en derhalve aanvullende middelen zullen ontvangen (€ 0,35 per inwoner per 1 januari 2007). Verder zullen de middelen voor gemeente Geertruidenberg worden overgemaakt aan de gemeente Breda, aangezien Geertruidenberg meebetaalt aan de ADV aldaar. Deze gemeente werd ten onrechte niet genoemd in de juni-circulaire 2007. Deze gemeenten worden nog separaat schriftelijk geïnformeerd door de Minister voor WWI en worden gevraagd een convenant voor 2007 te ondertekenen.

	Inwoner aantallen	Bedragen in €
Amsterdam	743.792	260.327
Gouda	70.873	24.806
Geertruidenberg (via Breda)	20.731	7.256

Voornemen voor 2008:

Momenteel is een wettelijke regeling inzake ADV in ontwikkeling. Hierin wordt de wettelijke verplichting van alle gemeenten om burgers toegang te bieden tot een laagdrempelig en professionele ADV vastgelegd.

Het voornemen voor de wettelijke regeling is om de middelen per hoofd van de bevolking te verdelen over alle gemeenten via de algemene uitkering van het gemeentefonds en niet meer via de huidige integratie-uitkering. Dit betekent ook dat de middelen die nu nog via het Provinciefonds aan dit doel worden besteed, aan het gemeentefonds zullen worden toegevoegd. De verantwoordelijkheid voor de ADV zal dan in de eerste plaats bij gemeenten komen te liggen. Vanuit de algemene provinciale verantwoordelijkheden inzake het integratie- en welzijnsbeleid is er voor de provincie dan een toezichthoudende taak weggelegd ten

aanzien van het landelijk dekkend netwerk van antidiscriminatievoorzieningen. De invoeringsdatum wordt naar verwachting 1 januari 2009, gegeven het feit dat het ontwerp van een nieuwe wet nog niet gereed is. Om die reden wordt voor het jaar 2008 de integratie-uitkering gecontinueerd voor zowel gemeentefonds als provinciefonds. Het totaalbedrag voor 2008 is gelijk aan het totaalbedrag 2007.

4.11. Algemene uitkering, uitkeringsfactor en bedragen per eenheid

Inclusief de aanvullende uitkering bedraagt de algemene uitkering (exclusief WMO) over het jaar 2007 naar huidig inzicht € 13.381,027 miljoen. De uitkeringsfactor stellen wij voorlopig vast op 1,375. Hierbij is rekening gehouden met de onderwerpen die zijn behandeld in de § 4.1 tot en met § 4.10.

De bedragen per eenheid op de verdeelmaatstaven volgens de huidige stand treft u aan in de Verdeeltabel 2007 in de bijlage 1.

4.12. Aanpassing Wmo-budget 2007

Indexatie

Zoals in de juni circulaire al aangekondigd (pagina 25) worden in deze circulaire de indexaties van het macrobudget WMO bijgesteld cq. verwerkt.

Voor 2007 is de nominale index in positieve zin bijgesteld naar 2,3 % (was 2,17%). De reële index wijzigt niet en bedraagt 1,5%.

In onderstaande tabel staat een overzicht van het WMO budget voor 2007, in totaal € 1.390 miljoen.

In de tabel zijn enkele correcties verwerkt, die te maken hebben met het herstel van registratiefouten bij een 7 -tal gemeenten in Zuidwest Friesland. Het gaat om aantoonbare registratiefouten in 2005.

Vervolgens is ook het onderzoek naar de motie Mosterd voor deze 7 Friese gemeenten opnieuw uitgevoerd. Dit heeft voor de betreffende 7 gemeenten geleid tot een neerwaartse correctie uit hoofde van de motie Mosterd zoals verwerkt in de juni – circulaire.

Overzicht van het totale Wmo-budget in 2007 (in miljoenen euro)

Huishoudelijke verzorging (stand juni circulaire van 2007)		
1	De zorg in natura na aftrek eigen bijdrage (geïndexeerd)	1.071,7
2	Netto-persoonsgebonden budget (stand feb. 2007 geïndexeerd)	134,0
3	Motie Mosterd	10,3
	Totaal	1.216,0
correcties:		
-	wijziging index norm	1,5
-	corr. ZW-Frsl incl. indexering 06 en 07	2,2
	Stand bij deze circulaire (excl. motie Mosterd)	1.209,3
	Motie Mosterd (stand deze circulaire)	8,7
	Stand bij deze circulaire (incl. motie Mosterd)	1.218,1
Subsidieregelingen AWBZ		
1	Diensten bij wonen met zorg	29,6
2	Zorgvernieuwingsprojecten GGZ	7,7
3	Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg	32,5
4	Aanpassing bestaande ADL-clusters ¹	0,0
5	Vorming, training en advies (VTA)	2,5
6	Collectieve GGZ-preventie	9,5
	Totaal	81,8
Specifieke uitkeringen WVG		
1	Dure woningaanpassingen ²	0,0
2	Besluit bijdrage AWBZ gemeenten (Bbag)	22,7
	Totaal	22,7
	Uitvoeringskosten ³	67,0
	Totaal	1.389,6

¹ De ADL-clusters gaan in 2007 nog niet over naar de Wmo.

² Het budget voor dure woningaanpassingen zal eerst worden aangewend om de lopende verplichtingen te voldoen. Hiermee is naar verwachting in 2007 het gehele budget gemoeid.

³ Van dit bedrag wordt, voor 2007, een bedrag van € 11,9 mln niet over de gemeenten verdeeld, maar ingehouden voor de centrale inning van de eigen bijdragen door het CAK.

4.13. Verzameltabel

De Opbouwtable 2007 (tabel 4.1) bevat onderdelen die al zijn toegelicht in eerdere circulaire's en in dit hoofdstuk dus niet meer aan bod komen. In de tabel zijn zij aangeduid met het teken @. Deze wijzigingen zijn behandeld in voorafgaande circulaire's. Tabel 4.13 geeft per onderwerp de vindplaats.

Tabel 4.13 Verzameltabel 2007

Onderwerp/maatregel	Circulaire	Mutatie (mln euro)
algemene mutaties		
- accres	juni 2007 § 1.1	819,618
- accres (gerichte verdeling,ingroeieregeling OHV)	mei 2005, § 5.1	-8,500
- accres (gerichte verdeling,ingroeieregeling OOV)	juni 2007 § 2.3	-115,000
- accres (gerichte verdeling,ingroeieregeling ATW)	juni 2007 § 2.3	-22,600
- vrijval gericht accres suppletie-uitkering OZB	mei 2006, § 2.8	19,287
- terugdraaien extra uitname BTW-compensatiefonds 2006	mei 2006, § 3.6	100,000
- verschuiving uitname BCF van 2006 naar 2007	na koming maartcir. 2006	-150,000
- knelpunten verdeelproblematiek (via integratie-uitkering)	mei 2006, § 5.3	15,000
- Waarderingskamer	september 2006, § 5.4	-0,100
cluster eigen inkomsten		
- suppletieuitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	mei 2006, § 2.8	-19,287
cluster werk en inkomen		
- vergoeding collectieve zorgverzekeringen voor bijstandsgerechtigden	maart 2006, § 3.3	-2,000
- bijzondere bijstand, koopkrachtreparatie lage inkomens	maart 2006, § 3.2	-35,000
- bijzondere bijstand (Wet Bopz)	september 2006, § 5.5	3,000
- tijdelijke stimuleringsregeling opsporing en controle Abw (via int.uitk.)	september 2006, § 5.9	9,510
- vermindering wachtlijsten in de WSW	maart 2007, § 1.5	-25,000
- RPF	juni 2007 § 2.9	2,006
- BTW compensatiefonds	mei 2006, § 3.6	-18,838
cluster zorg		
- kinderopvang	juni 2004, § 3.10	0,700
- Invoeringskosten WMO	mei 2006, § 2.4	-30,000
- kinderopvang sociaal medische problematiek	september 2005, § 5.5	-0,449
- opvoeden in de buurt (via integratie-uitkering)	september 2006, § 4.7	6,400
- voorbereidingskosten wet inburgering nieuwkomers	december 2006, § 1.2	-52,000
- extra middelen i.v.m. cliëntenbestand Wmo	december 2006, § 1.5	-3,500
- ceremonie verkrijging Nederlandschap	juni 2007 § 2.5	3,300
- BTW compensatiefonds	mei 2006, § 3.6	-16,575
cluster educatie		
- ingroeieregeling (uit accres)	mei 2005, § 5.1	8,500
- leerlingenvervoer	september 2002, § 6.7	-0,454
- BTW compensatiefonds	mei 2006, § 3.6	-6,446
Cluster OOV		
- OOV middelen	mei 2006, § 3.7	220,000
- OOV middelen-extra (uit accres)	juni 2007 § 2.3	115,000
- OOV-ATW (uit accres)	juni 2007 § 2.3	22,600
- BTW compensatiefonds	mei 2006, § 3.6	-19,351
Cluster Oudheid		
- bescherming archeologisch erfgoed	september 2006, § 4.5	-4,500
- BTW compensatiefonds	mei 2006, § 3.6	-4,769
Cluster fysiek milieu		
- BTW compensatiefonds	mei 2006, § 3.6	-20,956
Cluster bevolkingszaken		
- aanvullende middelen i.v.m. Tweede kamerverkiezingen	december 2006, § 1.4	-2,907
- aanvullende middelen i.v.m. Provinciale staten verkiezingen	maart 2007, § 2.1	0,335
- BTW compensatiefonds	mei 2006, § 3.6	-9,125
Cluster riolering		
- BTW compensatiefonds	mei 2006, § 3.6	-43,929
Cluster reiniging		
- BTW compensatiefonds	mei 2006, § 3.6	-35,053
Cluster wegen en water		
- BTW compensatiefonds	mei 2006, § 3.6	-180,907
Cluster groen		
- BTW compensatiefonds	mei 2006, § 3.6	-40,869
Cluster VHROS		
- BTW compensatiefonds	mei 2006, § 3.6	-35,509
Cluster kunst en ontspanning		
- BTW compensatiefonds	mei 2006, § 3.6	-4,971
cluster overig/algemene ondersteuning		
- afloop verfijning monumenten	juni 1994, § 12.21 (werkwijze)	-6,210
- BTW compensatiefonds	mei 2006, § 3.6	-82,702
overige uitkeringen		
- integratie-uitkering WUW-middelen	Stb. 2001, 415	-4,631
- integratie-uitkering precariobelasting	september 2001, § 5.9	-11,672
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woning gebruikers	mei 2006, § 2.8	-19,287
- integratie-uitkering knelpunten verdeelproblematiek	september 2006, § 5.8	11,129
- integratie-uitkering Tsioc	september 2006, § 5.9	9,690
- integratie-uitkering opvoeden in de buurt	september 2006, § 4.7	6,400

4.14. Voorschotbetalingen 2007

De gegevens uit deze circulaire leiden tot aanpassing van de voorschotbetalingen op de algemene uitkering over 2007. Het betreft bijstellingen van de bedragen per eenheid (zie bijlage 1) en de uitkeringsfactor (zie § 4.11), die met ingang van de betaalmaand november 2007 geëffectueerd zullen worden.

5. Uitkeringsjaar 2008

5.1. Opbouw uitkeringen

Tabel 5.1 vermeldt de opbouw van de uitkeringen 2008 na actualisering ten opzichte van de junicirculaire van 2007. Ze gaat uit van het bedrag van uitkeringen van € 13.593,404 miljoen dat voor 2007 is geraamd in paragraaf 4.1. De taakmutaties zijn gegroepeerd naar de clusters. In de volgende paragrafen worden de mutaties toegelicht, voorzover dat nog niet gebeurde in eerdere circulaire.

Tabel 5.1 Opbouw uitkeringen 2008 (mln €)

	Raming deze circulaire ¹	§	Juni circulaire van 2007 ²
Uitkeringen 2007 (begin stand)	13.593,404		13.548,008
algemene mutaties			
- accres	619,744 @		
- accres (gerichte verdeling, ingroeieregeling OHV)	-8,500 @		
- vrijval gericht accres suppletie-uitkering OZB	22,543 @		
- behoedzaamheidsreserve, inhouding	pm		
- behoedzaamheidsreserve, uitkering	pm		
- verschuiving uitname BCF van 2006 naar 2007	75,000 @		
- administratieve lasten BCF	-4,600 @		
- wachtgelden herindelingen	pm		
- A+O fonds	-0,248 @		
- motie-Mosterd	3,642	§ 4.12	5,194
- nettering van specifieke uitkeringen ³	36,931 @		
- Europese Dienstenrichtlijn	-0,930	§ 4.5	#
- waarderingskamer	pm		
	743,582		
cluster eigen inkomsten			
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	-22,543 @		
	-22,543		
cluster werk en inkomen			
- armoedebestijding en schuldhulpverlening	-12,400	§ 4.4	#
- programmatisch handhaven	-1,500	§ 4.3	#
	-13,900		
cluster zorg			
- anti-discriminatiebureaus (via integratie-uitkering)	-	§ 4.10	-2,707
- elektronisch kinddossier	5,000	§ 5.3	#
- kinderopvang sociaal medische problematiek	1,124	§ 5.8	#
- polarisatie en radicalisering	-0,400	§ 4.7	#
- ceremonie verkrijging Nederlandschap	-2,300 @		
	3,424		
cluster educatie			
- ingroeieregeling OHV	8,500 @		
- leerlingenvervoer	-0,454 @		
	8,046		
cluster openbare orde en veiligheid			
- huisverbod bij huiselijk geweld	0,900 @		
	0,900		
cluster oudheid			
- bescherming archeologisch erfgoed (structureel toevoeging)	4,233	§4.9	6,350
- Excessieve opgravingsregeling	1,250	§5.6	#
	5,483		
cluster bevolkingszaken			
- aanvullende middelen i.v.m. Provinciale verkiezingen	-0,335 @		
- GBA	-1,848 @		
	-2,183		

(voortzetting op de volgende bladzijde)

1 Het teken @ geeft aan dat dit onderdeel in voorgaande circulaire wordt toegelicht. Zie verzameltabel 2008.

2 De vergelijking met de junicirculaire is alleen opgenomen als de raming van het betreffende onderdeel is gewijzigd. Het teken # geeft een onderdeel aan dat niet werd geraamd in die circulaire.

3 Omdat dit bedrag niet is te splitsen naar de clusters is deze opgenomen onder de algemene mutaties.

Tabel 5.1 Opbouw uitkeringen 2008 (vervolg)

	Raming deze circulaire ¹	Juni circulaire van 2007 ²
		§
cluster kunst en ontspanning		
- bibliotheken (via integratie-uitkering)	5,791 @	
		5,791
cluster wegen en water		
- VBS waterweggebied	1,849	#
		1,849
cluster bestuursorganen		
- professionaliseringsfonds burgemeesters	-	§ 5.4 pm
- Dijkstal II	18,700 @	§ 5.5 18,700
		18,700
cluster overig/algemene ondersteuning		
- afloop verfijning monumenten	-10,803 @	
- bestuurlijke boete	-5,000 @	
		-15,803
Uitkeringen (excl. Wmo)		14.288,323
waarvan		
- algemene /aanvullende uitkeringen	14.160,709	14.125,281
- integratie-uitkering WUW-middelen	22,099 @	
- integratie-uitkering amendement- De Pater	23,904 @	
- integratie-uitkering knelpunten verdeelproblematiek	2,757 @	
- integratie-uitkering opvoeden in de buurt	12,900 @	
- integratie-uitkering anti-discriminatiebureaus	2,999	pm
- integratie-uitkering Tsioc	9,690 @	
- integratie-uitkering RPF	2,006 @	
- bibliotheken	5,791 @	
- suppletie-uitkering verdeelmodel 2008	0,486 @	
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woning gebruikers	83,409 @	
- Wmo		1.437,451 § 5.10 1.349,474

5.2. Ontwikkeling uitkeringsbasis 2008

De ontwikkeling van de uitkeringsbasis voor het jaar 2008 geeft aanleiding tot het verhogen van de uitkeringsfactor met 6 punten. Dit wordt met name veroorzaakt door een afname bij de maatstaven bijstandontvangers. Voor 2008 komt één punt uitkeringsfactor naar huidig inzicht overeen met € 10,9 miljoen.

5.3. Elektronisch kinddossier

In het bestuursakkoord van 4 juni 2007 Rijk en Gemeenten "Samen aan de slag" heeft het kabinet afspraken gemaakt met gemeenten onder andere over de vorming van de Centra voor Jeugd en Gezin. Eén van die afspraken houdt in dat van het accres een bedrag oplopend tot tot 100 miljoen in 2011 zal worden besteed aan de vorming van de Centra voor Jeugd en Gezin. Daarnaast stelt het kabinet een bedrag oplopend tot structureel € 20 miljoen in 2011 beschikbaar voor het elektronisch kinddossier in de jeugdgezondheidszorg (EKD JGZ) en de verwijfsindex (VWI). De Verwijsindex Risicjongeren brengt risicomeldingen van hulpverleners, zowel binnen gemeenten als over gemeentegrenzen heen, bij elkaar en informeert hulpverleners onderling over hun betrokkenheid bij jongeren (zie www.verwijsindex.nl). Dit bedrag wordt toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds. Voor het jaar 2008 wordt voor de invoering van het EKD en de Verwijsindex een bedrag van € 5 miljoen over de Nederlandse

gemeenten verdeeld. Dit bedrag wordt in de jaren 2009 tot en met 2011 jaarlijks verhoogd met € 5 miljoen tot maximaal € 20 miljoen in het jaar 2011. Hierbij is rekening gehouden met het aantal contactmomenten in de groep 0 – 4 jarigen (thuiszorg) en 4 – 19 jarigen (GGD'en). Het aantal contactmomenten voor iedere groep is uitgedrukt in een percentage (62% voor de groep 0 – 4 jarigen en 38% voor de groep 4 – 19 jarigen).

Voor het jaar 2008 zal voor de aansluiting op het EKD JGZ geen contributie door de Stichting EKD Nederland worden geheven.

De middelen worden verdeeld met de maatstaf jongeren.

5.4. Professionaliseringsfonds burgemeesters

Wij handhaven de uitname uit het gemeentefonds voor het Professionaliseringsfonds burgemeesters voor de jaren 2008, 2009, 2010 en 2011 op het niveau 2006 en 2007, namelijk € 450.000. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de begroting van BZK. Vanuit BZK zelf wordt voor het Professionaliseringsfonds een bedrag van € 300.000 beschikbaar gesteld. In totaal is voor de periode 2008 t/m 2011 een bedrag van € 750.000 op jaarbasis beschikbaar. De omvang van dit bedrag is vastgesteld na overleg tussen de minister van BZK en het Nederlands Genootschap van Burgemeesters (NGB). Van de zijde van de VNG bestaat tegen de uitname geen bezwaar. In 2011 zal opnieuw een beslissing worden genomen over de voortzetting van het Professionaliseringsfonds.

5.5. Dijkstal II

De beoogde invoeringsdatum van de aanpassing van de salarisbedragen van de gemeentelijke politieke ambtsdragers aan de voorstellen van de commissie Dijkstal is 1 januari 2008. De parlementaire behandeling van de wetsvoorstellen die zijn ingediend naar aanleiding van het kabinetsstandpunt adviezen Dijkstal II, kan nog van invloed zijn op de invoeringsdatum. In de meicirculaire 2008 zal worden teruggekomen op het invoeringsmoment en de mogelijke consequenties hiervan voor de financiering van de verhoging van het salaris van gemeentelijke ambtsdragers.

5.6. Excessieve opgravingsregeling

In het Bestuursakkoord tussen het Rijk en de gemeenten van 4 juni 2007, getiteld "Samen aan de slag", is geregeld dat de specifieke uitkering "excessieve kosten archeologie" wordt overgeheveld naar het gemeentefonds. Dit gebeurt met ingang van het jaar 2008. Het gaat om een structurele toevoeging van € 1.250.000. Het bedrag wordt, net als de overige middelen die voor bescherming van het archeologische erfgoed in het gemeentefonds worden opgenomen, verdeeld via de maatstaf "woonruimten".

5.7. C2000

De interdepartementale werkgroep, onder leiding van BZK, voert nog overleg over een mogelijk herziene verdeelsleutel C2000. Er is dus nu geen aanleiding om de eerder overeengekomen bijdrage uit het gemeentefonds, ter hoogte van € 7,3 miljoen voor 2008, aan te passen.

Het streven is om de inhoudelijke afstemming over een mogelijke herziene verdeelsleutel met de gebruikers van het netwerk C2000, begin 2008 af te ronden zodat het resultaat hiervan in de komende meicirculaire kan worden gemeld.

Een herziene verdeelsleutel C2000 zal daarmee niet eerder dan met ingang van 2009 toegepast kunnen worden.

5.8. Kinderopvang sociaal medische problematiek

Wij hebben u in § 5.5 van de septembercirculaire van 2005 geïnformeerd over een toevoeging aan het gemeentefonds in verband met "kinderopvang sociaal medische problematiek".

Daarbij hebben wij opgemerkt dat in de loop van 2007 een besluit zal worden genomen over de wijze van bekostiging van genoemd onderwerp na 2007.

Inmiddels is besloten de toevoeging aan het gemeentefonds voor 2008 en 2009 voort te zetten op het niveau 2007 (€28.184.000 incl. loon/prijsbijstelling 2007). Voor de jaren na 2009 zal op een later tijdstip een besluit worden genomen. Het besluit tot voortzetting voor de jaren 2008 en 2009 betekent uiteraard dat de gemeenten in die jaren verantwoordelijk blijven voor de kinderopvang voor de doelgroep "sociaal medische problematiek" en de bekostiging daarvan.

5.9. Algemene uitkering, uitkeringsfactor en bedragen per eenheid

Inclusief de aanvullende uitkering bedraagt de algemene uitkering over het jaar 2008 naar huidig inzicht € 14.160,709 miljoen. De uitkeringsfactor stellen wij voorlopig vast op 1,450. Hierbij is rekening gehouden met de doorwerking van de ramingen over de vorige jaren en met de onderwerpen behandeld in dit hoofdstuk.

Voorts is een verdeelreserve (3 punten) aangehouden die één punt groter is dan voor het jaar 2007.

De voorlopige bedragen per eenheid op de verdeelmaatstaven volgens de huidige stand treft u aan in de Verdeeltabel 2008 in bijlage 1.

5.10. Uitkering Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

In onderstaande tabel staat een overzicht van de WMO- uitkering 2008. In totaal € 1.437 miljoen. De reële index voor 2008 bedraagt 2,36%, de nominale index voor 2008 bedraagt 4,23%. Definitieve vaststelling vindt plaats bij Voorjaarsnota 2008 op basis van CEP-2008.

Overzicht van het totale Wmo-budget in 2008 (in miljoenen euro)

Huishoudelijke verzorging		
1	Netto huishoudelijke verzorging inclusief netto persoonsgebonden budget 2007 (stand deze circulaire)	1.209,3
2	Volledig pakket thuis saldo	-22,3
		1.187,0
	indexatie bedrag	78,2
	Totaal	1.265,2
Subsidieregelingen AWBZ		
1	Diensten bij wonen met zorg	23,9
2	Zorgvernieuwingsprojecten GGZ	7,0
3	Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg en vorming, training en advies	38,6
4	Aanpassing bestaande ADL-clusters	0,0
5	Collectieve GGZ-preventie	9,9
	Totaal	79,4
Specifieke uitkeringen WVG		
1	Dure woningaanpassingen ¹	0,0
2	Besluit bijdrage AWBZ gemeenten (Bbag)	23,0
	Totaal	23,0
Uitvoeringskosten		70,0
		1.437,5

¹ Het budget voor dure woningaanpassingen zal eerst worden aangewend om de lopende verplichtingen te voldoen. Hiermee is naar verwachting in 2008 het gehele budget gemoeid.

Indexatie

Voor 2008 is de reële index 2,36% en de nominale index is 4,23%.

5.11. Verzameltabel

De Opbouwtable 2008 (tabel 5.1) bevat onderdelen die in dit hoofdstuk niet nader zijn toegelicht. In de tabel zijn zij aangeduid met het teken @. Deze wijzigingen zijn behandeld in voorafgaande circulaire of elders in deze circulaire. Tabel 5.11 geeft per onderwerp de vindplaats.

Tabel 5.11 Verzameltabel 2008

Onderwerp/maatregel	Circulaire	Mutatie (mln euro)
algemene mutaties		
- accres	juni 2007, § 1.1	619,744
- accres (gerichte verdeling, ingroeiregeling OHV)	mei 2005, § 5.1	-8,500
- verschuiving uitname BCF van 2006 naar 2007	na koming maartcir. 2006	75,000
- nettering specifieke uitkeringen	juni 2007, § 3.11	36,931
cluster educatie		
- ingroeiregeling (uit accres)	mei 2005, § 5.1	8,500
- leerlingenvervoer	september 2002, § 6.7	-0,454
Cluster zorg		
- ceremonie verkrijging Nederlandschap	juni 2007, § 2.5	-2,300
Cluster openbare orde en veiligheid		
- huisverbod bij huiselijk geweld	juni 2007, § 3.5	0,900
Cluster bevolkingszaken		
- aanvullende middelen i.v.m. Provinciale verkiezingen	maart 2007, § 2.1	-0,335
- GBA	juni 2007, § 3.4	-1,848
cluster overig/algemene ondersteuning		
- afloop verfijning monumenten	juni 1994, § 12.21 (werkwijze)	-10,803
overige uitkeringen		
- integratie-uitkering WUW-middelen	Stb. 2001, 415	-8,899
- integratie-uitkering bibliotheken	juni 2007, § 3.5	5,791
- integratie-uitkering knelpunten verdeelproblematiek	september 2006, § 5.8	-8,372
- suppletie-uitkering verdeelmodel 2008	juni 2007, § 3.13	0,486
- integratie-uitkering precariobelasting	september 2001, § 5.9	-12,799

5.12. Voorschotbetalingen 2008

De voorschotbetalingen op de algemene uitkering over 2008 zullen in beginsel gebaseerd worden op de voorlopige uitkeringsfactor en de voorlopige bedragen per eenheid, die in deze septembercirculaire zijn vermeld in § 5.9 en in bijlage 1.

Voor de uitbetaling van de voorschotten vanaf januari 2008 worden in beginsel de basisgegevens overgenomen van het jaar 2007.

Gemeenten waarbij per 1 januari een wijziging van de gemeentelijke indeling of een grenscorrectie van kracht wordt, krijgen eind 2007 een ramingsformulier toegestuurd. In dit formulier kan opgave worden gedaan van de vermoedelijke mutaties in een aantal basisgegevens voor de algemene uitkering 2008.

Voor de overige gemeenten geldt dat op verzoek een ramingsformulier zal worden toegezonden (retour bij het ministerie voor 1 december 2007). Het verzoek kan worden gericht aan postbus UFV@minbzk.nl. Het gaat hierbij uitsluitend om de volgende basisgegevens: inwoners, inwoners < 20 jaar, inwoners > 64 jaar, ouderen 75-85, woningen, wooneenheden, recreatiewoningen en capaciteit bijzondere woongebouwen.

6. Meerjarenperspectief

6.1. Opbouw uitkeringen 2009-2012

Tabel 6.1 geeft de opbouw van de uitkeringen voor de jaren 2009 tot en met 2012, voorzover op dit moment bekend. Deze meerjarenraming is geactualiseerd ten opzichte van de junicirculaire van 2006. Ze gaat uit van het bedrag van uitkeringen van € 14.326,750 miljoen dat voor 2008 is geraamd in paragraaf 5.1. De taakmutaties zijn gegroepeerd naar de clusters.

Tabel 6.1 Opbouw uitkeringen 2009-2012 (mln €)

	2009	§	2010	§	2011	§	2012
Uitkeringen voorafgaand jaar (begin stand)	14.326,750		14.803,435		15.175,796		15.503,066
algemene mutaties							
- accres	491,634		382,411		338,241		309,287
- accres (gerichte verdeling, ingroeieregeling OHV)	-8,500		-8,500		-8,500		-8,500
- vrijval gericht accres suppletie-uitkering OZB	16,406		0,000		4,509		2,505
- gerichte verdeling OOV			-220,000				
- behoedzaamheidsreserve	pm		pm		pm		pm
- loon/prijscompensatie taakmutaties	pm		pm		pm		pm
- wachtgelden herindelingen	pm		pm		pm		pm
- A+O fonds	pm		pm		pm		pm
- elektronische gemeente (E-gem)	-		-		2,000		
- centrale voorziening officiële publicaties (CVOP)	-0,350						
alle uitgavencusters							
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	-		220,000				-
cluster eigen inkomsten							
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	-16,406		0,000		-4,509		-2,505
- kosten waardering onroerende zaken	pm						
cluster Werk en inkomen							
- Armoedebestijding en schuldhulpverlening	-4,000	§4.4	-15,050	§4.4			
- Programmatisch handhaven					-8,625	§4.3	
- Tsioc (via integratie-uitkering)					-9,690		
cluster zorg							
- kinderopvang sociaal medische problematiek			pm		pm		pm
- opvoeden in de buurt (via integratie-uitkering)	-12,900						
- jeugdgezondheidszorg	pm		pm		pm		pm
- elektronisch kinddossier	5,000	§5.3	5,000	§5.3	5,000	§5.3	
- kinderopvang sociaal medische problematiek					pm	§5.8	pm
- anti-discriminatiebureaus (via integratie-uitkering)	-2,999		pm		pm		pm
cluster educatie							
- ingroeieregeling OHV	8,500		8,500		8,500		8,500
cluster bevolkingszaken							
- GBA					0,344		0,173
cluster openbare orde en veiligheid							
- huisverbod bij huiselijk geweld	0,300						
- C2000	pm		pm		pm		pm
cluster bestuursorganen							
- professionaliseringsfonds burgemeesters							pm
Uitkeringen (excl. WMO)	14.803,435		15.175,796		15.503,066		15.812,526
waarvan							
- algemene /aanvullende uitkeringen	14.694,221		15.072,402		15.416,716		15.732,738
- integratie-uitkering WUW-middelen	19,416		16,061		13,132		8,968
- suppletie-uitkering verdeelmodel 2008	2,559						
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	67,002		67,002		62,494		59,989
- integratie-uitkering knelpunten verdeelproblematiek	2,75		2,844		2,927		3,034
- integratie-uitkering anti-discriminatiebureaus	pm		pm		pm		pm
- integratie-uitkering Tsioc	9,690		9,690		pm		pm
- integratie-uitkering RPF	2,006		2,006		2,006		2,006
- bibliotheken	5,791		5,791		5,791		5,791
- integratie-uitkering opvoeden in de buurt	-						
- integratie-uitkering amendement-De Pater	pm						
- Wmo	pm		pm		pm		pm

6.2. Meerjarige ontwikkeling uitkeringsfactor

Tabel 6.2.1 geeft de ontwikkeling naar huidig inzicht van de voorlopige uitkeringsfactoren voor de jaren 2008 tot en met 2012.

De tabel laat zien dat de uitkomsten van de ramingen vooral bepaald worden door een opwaarts effect als gevolg van de accresen en een neerwaarts effect als gevolg van de ontwikkelingen in de uitkeringsbasis. De algemene mutaties in 2010 is (circa 20 punten) lager ten opzichte van de overige jaren omdat er vanaf 2010 € 220 miljoen van het accres gericht

verdeeld wordt naar het cluster Openbare Orde en Veiligheid. De stijging in 2010 van het gemeentefonds met € 220 miljoen als gevolg van de aanpassing van de uitname in verband met het BTW-compensatiefonds heeft geen effect op de uitkeringsfactor. Deze zal in 2010 leiden tot een stijging van de bedragen per eenheid die op dit moment nog niet kan worden verwerkt in de verdeeltabellen. De stijging van de uitkeringsfactor bij de overige ontwikkelingen in de jaren 2009 tot en met 2011 wordt vooral veroorzaakt door de afbouw van de verfijningsuitkering riolering.

Tabel 6.2.1 Uitkeringsfactoren 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
voorlopige uitkeringsfactor, jaar t	1,450	1,494	1,506	1,537	1,558
verschil t.o.v. jaar t-1		0,044	0,012	0,031	0,021
waarvan					
- algemene mutaties (vnl. accres)		0,045	0,014	0,030	0,027
- verdeelreserve		-0,001	-0,001	-0,001	-0,001
- ontwikkeling uitkeringsbasis (incl. OZB)		-0,001	-0,003	-0,001	-0,005
- overige ontwikkelingen (incl. integraties)		0,001	0,002	0,003	0,000

Dit meerjarenperspectief is gebaseerd op de ramingen die luiden *in lopende prijzen*.

Gemeenten die hun meerjarenraming opstellen *in constante prijzen* moeten de uitkeringsfactor defleren voor de nominale ontwikkeling (corrigeren voor de geraamde inflatie).

Bij wijze van handreiking is in de junicirculaire van 1995 (paragraaf 13.4 en bijlage 3) een methode uiteengezet waarmee omrekening naar constante prijzen kan worden verricht. Deze werkwijze is geactualiseerd in de septembercirculaire van 1999, tabel 7.3.1. Centraal staat het percentage van de loon- en prijsontwikkeling dat is verwerkt in het meerjarenperspectief. Dit percentage wordt op de ramingen van het gemeentefonds geprojecteerd en vervolgens uitgedrukt in punten van de uitkeringsfactor. De uitkeringsfactoren in constante prijzen worden verkregen door de uitkomsten in mindering te brengen op het meerjarenbeeld van de uitkeringsfactoren, zoals dat wordt gegeven in tabel 6.2.1.

In tabel 6.2.2 is deze methode toegepast. Voor de jaren na 2008 is uitgegaan van de prijsontwikkeling zoals die is vermeld in tabel 1.1.2. De tabel geeft de uitkeringsfactoren 2009-2012 in constante prijzen van 2008 na correctie voor deze inflatiepercentages.

Tabel 6.2.2 Raming uitkeringsfactoren 2009-2012 in constante prijzen van het jaar 2008

	2009	2010	2011	2012
omvang gemeentefonds, jaar t-1 (mln euro)	14.326,8	14.803,4	15.175,8	15.503,1
loon/prijsmutatie (mln euro)	289,4	230,9	232,2	237,2
cumulatief (mln euro)	289,4	520,3	752,5	989,7
één punt uitkeringsfactor, jaar t (mln euro)	11,0	11,1	11,2	11,2
loon/prijsmutatie cumulatief (in punten UF)	26	47	67	88
uitkeringsfactoren in lopende prijzen	1,494	1,506	1,537	1,558
af: nominale ontwikkeling	0,026	0,047	0,067	0,088
uitkeringsfactoren in constante prijzen	1,468	1,459	1,470	1,470

6.3. Verzameltabel

De opbouwtabel 2009-2012 (tabel 6.1) bevat onderdelen die in dit hoofdstuk niet nader zijn toegelicht. Informatie over deze onderdelen vindt u in voorafgaande circulaire of elders in deze circulaire. Tabel 6.3 geeft per onderwerp de vindplaats van die informatie.

Tabel 6.3 Verzameltabel 2009-2012

Onderwerp/maatregel	Circulaire/vindplaats toelichting
algemene mutaties	
- accres (gerichte verdeling, ingroeieregeling OHV)	mei 2005, § 5.1
- elektronische gemeente (E-gem)	september 2006, § 6.2
- gerichte verdeling OOV	juni 2007, § 3.10
alle uitgavenclusters	
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	mei 2006, § 3.6
cluster educatie	
- ingroeieregeling OHV	mei 2005, § 5.1
overige uitkeringen	
- integratie-uitkering WUW-middelen	Stb. 2001,415
- integratie-uitkering knelpunten verdeelproblematiek	september 2006, § 5.8
- integratie-uitkering Tsioc	september 2006, § 5.9
- integratie-uitkering RPF	deze circulaire, § 2.9

7. Financieel Beleid

7.1. Redelijk peil 2008

Het normtarief-OZB voor toelating tot artikel 12 Fvw bedraagt voor 2008 (afgerond) €3,45 per €2.500,- WOZ-waarde.

Voor toelating tot artikel 12 moeten gemeenten onder andere voldoen aan het redelijk peil van het zogenoemde belastingpakket. De onroerende-zaakbelastingen maken onderdeel uit van dat belastingpakket. Het normtarief van de OZB is voor 2008 gebaseerd op de gewogen rekentarieven 2008, met een opslag van 20%.

In de Handleiding artikel 12 Fvw staat vermeld dat voor de grondslag voor het belastingpakket gebruik wordt gemaakt van de gegevens van de bevoorschotting van de algemene uitkering van januari. Indien de aanlevering van de nieuwe WOZ-waarden bij een desbetreffende gemeente achterloopt dan kan dat voor 2008 een minder juist beeld geven. Indien daartoe aanleiding bestaat zal de toetsing van het belastingpakket met aanvullende gegevens plaatsvinden.

De toelatingseisen met betrekking tot de onderdelen riolering en reiniging blijven, onveranderd, 100% lastendekkend. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de vigerende Handleiding artikel 12 Fvw (zie www.minbzk.nl/iflo). Uit de CBS-cijfers van de gemeentebegrotingen 2007 blijkt dat het rioolrecht 2007 met 8,6% is gestegen ten opzichte van 2006. Het minimumtarief rioolrecht 2008 komt daarmee uit op (afgerond) € 148,- per aansluiting.

Voor lopende artikel 12-gemeenten is het niet toegestaan het tarief te verlagen tot €3,45 per €2.500,- WOZ-waarde.

Indien de voorgestelde wijziging van de Gemeentewet in verband met het schrappen van de beperking van de tarieven van de OZB niet tijdig in werking treedt zal in november 2007 per brief de consequentie voor het redelijk peil worden aangegeven.

8. Overige mededelingen

8.1. Financieel overzicht gemeenten 2008

Inleiding: samenvatting bevindingen kerncijfers

In de afgelopen jaren is een Financieel Overzicht Gemeenten verschenen. Deze overzichten geven een terugblik en een vooruitblik op de gemeentefinanciën. Doel daarvan is om het bestuurlijk oordeel te ondersteunen over de vraag of voldoende middelen staan tegenover de taken van de gemeenten. In een Bestuurlijk Overleg met VNG/IPO in 2004 is afgesproken om geen afzonderlijke publicatie meer uit te brengen, maar om de kern van het Financieel Overzicht Gemeenten op te nemen in de gemeentefondsbegroting. Hierna volgt een samenvatting van de bevindingen van de kerncijfers uit de gemeentefondsbegroting 2007.

Terugblik 2002-2007

In de periode 2002-2007 is ruimte geweest voor intensiveringen van in totaal € 2,7 miljard, na correctie voor inflatie, areaalontwikkelingen en taakmutaties. De intensiveringen hebben betrekking op vrijwel alle uitgavenclusters, waarvan het meest op het cluster Wegen & Water. De intensiveringen zijn gedekt uit toegenomen inkomsten uit vooral de Algemene Uitkering en de overige eigen middelen.

Het beeld over de periode 2002-2007 is echter verre van gelijkmatig. Zo komt de dekking van de gestegen uitgaven vanuit de Algemene Uitkering vooral uit de groei in 2002. De ontwikkeling van de Algemene Uitkering wordt daarna negatief, met een dieptepunt in 2004, om zich vanaf 2005 te herstellen. Hieraan gekoppeld staat het uitgavenpatroon in 2004 en 2005 in het teken van ombuigingen.

Vooruitblik 2008-2011

De vooruitblik 2008-2011 bevat het doortrekken van de inkomsten en kosten vanuit de gemeentebegrotingen 2007. Hierdoor ontstaat een trendmatig beeld voor areaal, prijzen, OZB, taakgerelateerde eigen middelen en overige eigen middelen. Uit de tabel blijkt dat de inkomstenontwikkeling in de komende jaren duidelijk ruimte laat voor intensivering van uitgaven. Oplopend tot en met 2011 gaat het om ongeveer € 1,1 miljard. Hierbij zijn de effecten van inflatie, de groei van inwoners, woningen, taakwijzigingen etc. al verdisconteert. De financiële ruimte is ook nodig, omdat afspraken in het Bestuursakkoord beslag leggen op gemeentelijke ontwikkelingen.

Deze analyse wijst op een bevredigende ontwikkeling van de gemeentelijke financiële positie. De kernvraag of gemeenten financieel in staat worden gesteld hun taken te vervullen verdient een bevestigend antwoord.

Tabel 8.1 Geraamde cumulatieve ontwikkeling van uitgaven en inkomsten, 2008-2011 (in € mln)

	2008	2009	2010	2011
<i>Kostenontwikkeling</i>	720	1 159	1 768	2 193
Algemene middelen				
Taakmutaties	27	36	44	53
Mutaties Bestuursakkoord	145	145	365	365
Areaal	44	89	136	185
Prijzen	354	632	880	1 152
Specifieke middelen				
Taakmutaties	- 75	- 150	- 225	- 300
Areaal	25	50	76	102
Prijzen	200	357	493	637
<i>Inkomstenontwikkeling</i>	1 190	2 070	2 725	3 259
Gemeentefonds				
accres	890	1 545	2 004	2 328
taakmutaties	27	36	44	53
OZB	95	180	261	347
OEM	28	51	72	93
Specifieke uitkeringen	150	258	344	438
Financiële ruimte	470	911	957	1 066

8.2. Loon- en prijsontwikkeling

Wij geven zoals gebruikelijk een indicatie voor de loon- en prijsontwikkeling die van invloed is op de overheidsuitgaven. De gegevens zijn afkomstig van het Centraal Planbureau (CPB). Het betreft macro-indicatoren, die een beeld geven van de algemene trendmatige ontwikkeling. Zij zijn met de nodige terughoudendheid toe te passen op individueel gemeentelijk niveau.

Tabel 8.2 geeft de twee loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt voor de overheidssector: de prijsmutaties van de netto materiële overheidsconsumptie (goederen en diensten) en van de lonen en salarissen. Daarnaast wordt de prijsmutatie van het Bruto Binnenlandse Product (pBBP) vermeld. Deze indicator is voor het gemeentefonds van belang, omdat zij door het rijk op alle beleidsterreinen als deflator wordt gebruikt om de nominale uitgaven reëel te maken. De cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB. Voor nadere informatie verwijzen wij naar de regelmatig bijgestelde prognoses op de website van het CPB (www.cpb.nl), met name de rubriek *CPB-Informatief* en de Macro Economische Verkenning 2008 (MEV 2008).

Tabel 8.2 Prijsmutaties per jaar 2005-2008

	2005	2006	2007	2008
overheidsconsumptie				
- netto materiële consumptie ¹	1,6%	2,5%	1¾%	2½%
- lonen en salarissen	2,4%	2,0%	3¾%	3½%
algemene prijsontwikkeling				
- prijsmutatie BBP	2,10%	1,90%	1½%	2%

1 Dit is gecorrigeerd voor de invloed van het nieuwe zorgstelsel.

Bron: MEV 2008.

De algemene uitkering wordt gebruikelijk in lopende prijzen weergegeven. Ook de uitkeringsfactor luidt dus in lopende prijzen. Voor een vertaling van de meerjarige

uitkeringsfactor in constante prijzen verwijzen wij naar tabel 6.6.2. in deze circulaire.

8.3. Herverdeling wegenbeheer

Het groeipercentage voor de bijdragen van gemeenten aan het beheer van gemeentelijke wegen door waterschappen bedraagt voor de jaren 2007 en 2008 respectievelijk 4,5% en 3,6%.

Sinds 1993 dient een aantal gemeenten op grond van de artikelen 22 en 24 van de Wet herverdeling wegenbeheer (WHW) een uitkering te verstrekken aan een waterschap voor het beheer van wegen. De hoogte van de uitkering is vastgelegd in het Besluit bijdrage vergoeding wegzorg (Stb.1994, 427). Jaarlijks wordt zij bijgesteld op basis van gegevens van het Centraal Planbureau.

De berekening is voor 2007 definitief en voor 2008 voorlopig. Ze volgt de formule $(a+b)*c$, waarin a staat voor het bedrag van de uitkering in het voorafgaande jaar, b voor een bedrag ter grootte van 3,125% van de uitkering in 1993 (de vaste verhoging volgens artikel 21, lid 4) en c voor de uitkomst van de berekening $(100 + ..)/100$ (de groeifactor). Deze laatste factor wordt op grond van artikel 22, lid 5 bepaald door de nominale component, een percentage dat volgens een vaste methode wordt afgeleid van de prijsstijging van de overheidsconsumptie. Voor het jaar 2007 wordt het groeipercentage definitief vastgesteld op 4,5%. Dit is het saldo van de raming voor 2007 (naar huidig inzicht 3,0%) en de nacalculatie over 2006 (1,5%). Voor het jaar 2008 wordt het groeipercentage voorlopig vastgesteld op 3,6%. Dit komt overeen met de huidige raming van de prijsstijging van de overheidsconsumptie in het jaar 2008.

8.4. OZB

In de junicirculaire 2007 is bericht dat zo spoedig mogelijk een voorstel van wet zal worden ingediend bij de Kamer om de huidige beperking van de tarieven van de OZB te schrappen. Dit naar aanleiding van het gesloten bestuursakkoord met de VNG op 4 juni 2007. De consequentie van de wetswijziging is dat de huidige bepalingen over maximumtarieven, het stijgingspercentage en het ontheffingenbeleid van de provincies komen te vervallen. Het voorstel van wet tot wijziging van de Gemeentewet in verband met het schrappen van de beperking van de tarieven OZB is op 4 september ingediend bij de Tweede Kamer. Het moment van parlementaire behandeling is nog niet bekend. Een tijdige inwerkingtreding vóór 1 januari 2008 wordt door het kabinet nagestreefd, maar de uitkomst van de parlementaire behandeling is nu uiteraard nog niet aan te geven. Gemeenten doen er verstandig aan om bij een eventuele aanpassing van de belastingverordening tevens te regelen wat er gebeurt indien de wet onverhoopt niet tijdig in werking is getreden.

Indien genoemde wetsvoorstel niet tijdig in werking treedt dan gelden de volgende bepalingen:

- De maximale tarieven voor 2008 zijn vastgesteld op € 6,62 voor woningen eigenaren, € 6,68 voor niet woningen gebruikers en € 8,29 voor niet woningen eigenaren. Deze tarieven zijn gelijk aan de maximale tarieven in 2007.
- De drempeltarieven voor 2008 zijn vastgesteld op € 2,25 voor woningen eigenaren, € 2,40 voor niet woningen gebruikers en € 2,98 voor niet woningen eigenaren. Daarvoor zijn de drempeltarieven 2007 gecorrigeerd voor de landelijke WOZ-waardeontwikkeling tussen 1-1-2005 en 1-1-2007 en vermeerderd met het maximum stijgingspercentage. Zie voor de berekeningsmethode de meicirculaire gemeentefonds 2006 (§ 5.4).

- Voor gemeenten met tarieven boven de drempeltarieven komt de maximum stijging van de opbrengst van de OZB in 2008 uit op 3,25%. Dit komt overeen met de reële trendmatige groei van het BBP van 2,0%, gecorrigeerd voor de areaalontwikkeling die is geraamd op 0,5% en vermeerderd met het geraamde inflatiepercentage (pNB 2008, zoals gepubliceerd in het Centraal Economisch Plan 2007) van 1,75%. Omdat er in 2008 sprake is van een nieuw WOZ-tijdvak heeft dit maximumstijgingspercentage geen betrekking op de tarieven maar op de opbrengst van de OZB, gecorrigeerd voor areaalontwikkeling tussen de verschillende jaren.

Indien een gemeente, binnen deze kaders, geen structureel sluitende begroting kan presenteren, biedt de Gemeentewet de mogelijkheid tot het aanvragen van ontheffing bij de provincie conform huidig artikel 220g van de Gemeentewet. Dit verzoek dient conform artikel 191 Gemeentewet gedaan te worden gelijktijdig met indiening van de begroting, dus vóór 15 november.

Over de macronorm, zoals opgenomen in het bestuursakkoord met de VNG, zal nog nader bestuurlijk overleg plaats vinden.

8.5. Precariobelasting

In voorgaande circulaire is melding gemaakt van het voornemen om de heffing van de precariobelasting op (ondergrondse) infrastructuur van nutsbedrijven te betrekken bij de verkenning van het decentrale belastinggebied c.q. deze af te schaffen.

Aanleiding daartoe was de motie De Pater - van der Meer (Kamerstukken II 2004/05, 29.800 B, nr 9) die in de Tweede kamer op 14 december 2004 met algemene stemmen is aangenomen, alsmede de motie van Van Beek en Knops van 29 november 2005 (Kamerstukken II 2005/06, 30 300 VII, nr 15).

Recent is er een brief aan de Tweede Kamer gezonden waarin wordt aangegeven dat het schrappen van de precariobelasting op (ondergrondse) infrastructuur van nutsbedrijven niet langer aan de orde is (zie Brief van 10 juli 2007, Kamerstukken II 2006/07, 30 800 B, nr. 18).

8.6. Iv3-functie omgevingsvergunning

Door de minister van VROM is bij brief van 17 augustus aan de Tweede Kamer meegedeeld dat de inwerkingtreding van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) met 1 jaar verdaagd is. Geplande inwerkingtreding staat nu op 1 januari 2009 (Kamerstukken, Tweede Kamer 2006-2007 30 844, nr. 7).

BZK ontvangt geregeld de vraag van gemeenten onder welke functie de omgevingsvergunning geboekt moet worden.

BZK heeft voor de omgevingsvergunning geen nieuwe Iv3-functie gecreëerd. Ook is er geen nieuwe boekingsvoorschrift afgegeven. U kunt dus de oude boekingswijze blijven hanteren.

8.7. Wijzigingsbesluit BBV

In voorgaande circulaire heb ik u geïnformeerd over de stand van zaken rond voorgenomen wijzigingen van het BBV. Op 16 augustus jl. is het Besluit van 10 juli 2007 tot wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in het Staatsblad gepubliceerd (Stb. 2007, 278). U kunt het Besluit downloaden van de website van BZK. Het Wijzigingsbesluit is ook op de website van de commissie BBV geplaatst.

8.8. Handreiking kostentoerekening leges en tarieven

De Handreiking kostentoerekening leges en tarieven geeft inzicht in de wijze van doorberekening van kosten in rechten, heffingen en tarieven die maximaal kostendekkend mogen zijn.

De handreiking is geschreven voor alle overheidsinstanties of uitvoeringsinstanties van overheidswege die een recht, heffing of tarief in rekening brengen aan een ander ter dekking van de eigen kosten. Het inzichtelijk maken van de doorberekening van kosten in leges en tarieven is niet alleen van belang voor de heffende instantie zelf, maar draagt ook bij aan een groter draagvlak voor de leges en tarieven.

De handreiking is door Deloitte opgesteld in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en beoogt een handreiking te zijn voor de kostentoerekening, met de actuele wet- en regelgeving, jurisprudentie en inzichten. De handreiking zal indien nodig op gezette tijden worden geactualiseerd.

8.9. Verbrede rioolheffing

De wet tot wijziging van de Gemeentewet, de Wet op de waterhuishouding en de Wet Milieubeheer in verband met de introductie van zorgplichten van gemeenten voor het afvloeiend hemelwater en grondwater, alsmede verduidelijking van de zorgplicht voor het afvalwater en aanpassing van het bijbehorende bekostigingsinstrument (Wet verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken (Stb. 276), treedt in werking op voor 1 januari 2008. De gemeenten hebben vanaf die dag de zorgplicht voor stedelijk afvalwater, hemelwater en structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand. Om deze zorgplicht te bekostigen creëert de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken per diezelfde datum een nieuwe belastingbevoegdheid. De nieuwe rioolheffing kan vanaf 1 januari 2008 toegepast worden. Gemeenten hebben twee jaar de tijd om over te schakelen van het oude naar het nieuwe systeem. Gedurende 2008 en 2009 kunnen zij er voor kiezen om rioolrechten als bedoeld in 229 van de Gemeentewet te blijven heffen óf de nieuwe heffing in te stellen. Na 1 januari 2010 kunnen geen rioolrechten meer geheven worden. Vanaf 2010 kunnen gemeenten uitsluitend de nieuwe belasting, bedoeld in artikel 228a van de Gemeentewet toepassen. (zie ook www.nederlandleeftmetwater.nl).

8.10. Wijzigingsvoorstellen wet fido in procedure

Dit najaar zal naar verwachting een circulaire over de wijzigingsvoorstellen van de Wet financiering decentrale overheden (wet fido) worden verzonden.

In 2006 is de Wet financiering decentrale overheden (wet fido) geëvalueerd door het vorige Kabinet en Tweede Kamer. Het oordeel was dat de wet fido naar behoren voldoet en dat de wet fido de financieringsfunctie van de decentrale overheden verder heeft verbeterd. Er zijn

verder een aantal wijzigingen afgesproken, die vooral bedoeld zijn om desbetreffende fido-onderdelen te vereenvoudigen. Hierover is een adviesaanvraag voorgelegd aan de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen. Na advisering zal het kabinet in het najaar de stukken voorleggen aan de Raad van State, en daarna aan de Tweede en Eerste Kamer. Publicatie van de wijzigingen zal vermoedelijk niet eerder dan medio 2008 zijn. Gelet op hun aard zullen de wijzigingen direct bij publicatie van kracht worden, met uitzondering van de nieuwe renterisiconorm die vermoedelijk per 1-1-2009 in werking treedt.

BIJLAGEN

Septembercirculaire gemeentefonds van 2007

Bijlage 1

Verdeeltabellen 2007 en 2008

Tabel 1: Verdeeltabel 2007 (stand september 2007; bedragen in € in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2007 (stand juni 2007)	wijzigingen sinds juni 2007	bedragen per eenheid 2007 (deze circulaire)
OZB (woning eigenaar, eenheden van € 2500)	-2,34		-2,34
OZB (niet woningen gebruiker, eenheden van € 2500)	-2,42		-2,42
OZB (niet woningen eigenaar, eenheden van € 2500)	-3,00		-3,00
inwoners	124,66	0,23	124,89
inwoners potlood nieuw	0,22		0,22
jongeren	218,89		218,89
ouderen	80,30		80,30
ouderen 75-85 jaar	26,67		26,67
wadden, t/m 2500 inwoners	187,99		187,99
wadden, van 2501 t/m 7500 inwoners	146,94		146,94
wadden, vanaf 7501 inwoners	32,29		32,29
huishoudens met laag inkomen	84,01		84,01
huishoudens met laag inkomen (drempel)	344,90	1,60	346,50
bijstandsontvangers	1.322,88	58,11	1.380,99
ABW schaalnadeel	113.424,76		113.424,76
ABW schaalvoordeel	3.807,15		3.807,15
uitkeringsontvangers	107,30		107,30
minderheden	288,01		288,01
eenouderhuishoudens	144,68		144,68
klantenpotentieel lokaal	50,66		50,66
klantenpotentieel regionaal	20,10		20,10
leerlingen (V)SO	313,82	1,98	315,80
leerlingen VO	410,19		410,19
extra groei leerlingen VO	221,81		221,81
extra groei jongeren	169,94		169,94
land	35,05		35,05
land *% slechte grond	0,82		0,82
land *bodemfactor gemeente	22,13		22,13
binnenwater	32,83		32,83
buitenwater	25,81		25,81
oppervlak bebouwing	672,83		672,83
opp. bebouwing kern *bodemfactor kern	2.877,61		2.877,61
opp. beb. buitengebied *bf. buitengebied	1.372,79		1.372,79
woonruimten	173,86	0,20	174,06
woonruimten *bodemfactor kern	27,73		27,73
woonruimten *% slechte grond	30,11		30,11
opp. historische kernen, <40 ha	7.642,11		7.642,11
opp. historische kernen, 40-64 ha	11.029,55		11.029,55
opp. historische kernen, >64 ha	19.565,26		19.565,26
lengte historisch water	13,56		13,56
bewoonde oorden 1930	30,96		30,96
hist.woningen in bewoonde oorden	87,20		87,20
ISV (a)	17.651.512,69		17.651.512,69
ISV (b)	11.056.275,73		11.056.275,73
omgevingsadressendichtheid (OAD)	61,26		61,26
OAD *% slechte grond	-0,94		-0,94
oeverlengte * bodemfactor gemeente	6,73		6,73
oeverlengte *dichtheid *bf. gemeente	3,52		3,52
kernen	16.495,92		16.495,92
kernen *bodemfactor buitengebied	12.289,36		12.289,36
bedrijfsvestigingen	101,58		101,58
vast bedrag voor iedere gemeente ¹	209.574,86	8.162,11	217.736,97
vast bedrag voor Amsterdam	198.961.814,96	290.863,49	199.252.678,45
vast bedrag voor Rotterdam	113.156.913,17	-1.796.082,08	111.360.831,09
vast bedrag voor Den Haag	86.475.920,25		86.475.920,25
vast bedrag voor Utrecht	47.771.966,67		47.771.966,67
vast bedrag Waddengemeenten	149.084,96		149.084,96
herindeling (per gemeente)	1.585.065,00		1.585.065,00
herindeling (per inwoner)	53,29		53,29
uitkeringsfactor	1,376	-0,001	1,375

1 Vanaf 2006 ontvangt Baarle Nassau twee maal het vaste bedrag.

**Tabel 2: Wijzigingen bedragen per eenheid verdeelmaatstaven per cluster
(in €) alsmede wijzigingen uitkeringsfactor voor 2007**

maatstaven	wijzigingen sinds juni 2007	cluster werk & inkomen	cluster zorg	cluster educatie	cluster oud- heid	cluster wegen en water	ontwik- keling uitk.basis
inwoners	0,23	0,23					
huishoudens met laag inkomen (drempel)	1,60	1,60					
bijstandsonvangers	58,11	58,11					
leerlingen (V)SO	1,98			1,98			
woonruimten	0,20				0,20		
vast bedrag voor iedere gemeente	8.162,11	8.162,11					
vast bedrag voor Amsterdam	290.863,49		290.863,49				
vast bedrag voor Rotterdam	-1.796.082,08					-1.796.082,08	
uitkeringsfactor	-0,001						-0,001

Tabel 3: Verdeeltabel 2008 (stand september 2007; bedragen in € in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2008 (stand juni 2007)	wijzigingen sinds juni 2007	bedragen per eenheid 2008 (deze circulaire)
OZB (woning eigenaar, eenheden van € 2500)	-2,25		-2,25
OZB (niet woningen gebruiker, eenheden van € 2500)	-2,40		-2,40
OZB (niet woningen eigenaar, eenheden van € 2500)	-2,98		-2,98
inwoners	128,63	0,22	128,85
inwoners potlood nieuw	0,00		0,00
kernen met minstens 500 adressen	28.180,76		28.180,76
woz waarde niet woningen (in miljoenen)	218,40		218,40
jongeren	218,53	0,87	219,40
ouderen	80,37		80,37
ouderen 75-85 jaar	26,67		26,67
wadden, t/m 2500 inwoners	189,02		189,02
wadden, van 2501 t/m 7500 inwoners	147,72		147,72
wadden, vanaf 7501 inwoners	32,56		32,56
huishoudens met laag inkomen	87,99		87,99
huishoudens met laag inkomen (drempel)	353,52	0,97	354,49
bijstandsontvangers	1.342,84	36,37	1.379,21
ABW schaalnadeel	114.600,79		114.600,79
ABW schaalvoordeel	3.790,28		3.790,28
uitkeringsontvangers	107,15		107,15
minderheden	295,32	0,06	295,38
eenouderhuishoudens	141,27		141,27
klantenpotentieel lokaal	51,19		51,19
klantenpotentieel regionaal	15,29		15,29
leerlingen (V)SO	313,84	1,98	315,82
leerlingen VO	418,69		418,69
extra groei leerlingen VO	221,81		221,81
extra groei jongeren	169,94		169,94
land	31,05		31,05
land *% slechte grond	-2,20		-2,20
land *bodemfactor gemeente	26,10		26,10
binnenwater	36,78		36,78
buitenwater	22,93		22,93
oppervlak bebouwing	472,35		472,35
opp. bebouwing kern *bodemfactor kern	3.257,03		3.257,03
opp. beb. buitengebied *bf. buitengebied	1.619,57		1.619,57
woonruimten	165,90	0,11	166,01
woonruimten *bodemfactor kern	26,46		26,46
woonruimten *% slechte grond	24,26		24,26
opp. historische kernen, <40 ha	3.167,51		3.167,51
opp. historische kernen, 40-64 ha	6.845,46		6.845,46
opp. historische kernen, >64 ha	15.381,17		15.381,17
lengte historisch water	14,71		14,71
bewoonde oorden 1930	30,80		30,80
hist.woningen in bewoonde oorden	87,70		87,70
ISV (a)	17.656.399,71		17.656.399,71
ISV (b)	11.059.052,24		11.059.052,24
omgevingsadressendichtheid (OAD)	62,53		62,53
OAD *% slechte grond	0,41		0,41
oeverlengte * bodemfactor gemeente	6,76		6,76
oeverlengte *dichtheid *bf. gemeente	3,46		3,46
kernen	8.890,17		8.890,17
kernen *bodemfactor buitengebied	14.688,30		14.688,30
bedrijfsvestigingen	103,18		103,18
vast bedrag voor iedere gemeente ¹	240.711,22	6.952,91	247.664,13
vast bedrag voor Amsterdam	186.276.457,66		186.276.457,66
vast bedrag voor Rotterdam	103.996.783,23	-451.565,58	103.545.217,65
vast bedrag voor Den Haag	79.641.036,70		79.641.036,70
vast bedrag voor Utrecht	44.006.434,04		44.006.434,04
vast bedrag Waddengemeenten	149.950,63		149.950,63
herindeling (per gemeente)	1.585.065,00		1.585.065,00
herindeling (per inwoner)	53,29		53,29
uitkeringsfactor	1,444	0,006	1,450

¹ Vanaf 2006 ontvangt Baarle Nassau twee maal het vaste bedrag.

**Tabel 4: Wijzigingen bedragen per eenheid verdeelmaatstaven per cluster
(in €) alsmede wijzigingen uitkeringsfactor voor 2008 ¹**

maatstaven	wijzigingen september 2007	alge- mene mutaties	cluster werk & inkomen	cluster zorg	cluster educatie	cluster oud- heid	cluster wegen en water	ontwik- keling uitk.basis
inwoners	0,22		0,20	0,02				
jongeren	0,87			0,87				
huishoudens met laag inkomen (drempel)	0,97		0,97					
bijstandsonvangers	36,37		35,20	1,17				
minderheden	0,06			0,06				
leerlingen (V)SO	1,98				1,98			
woonruimten	0,11					0,11		
vast bedrag voor iedere gemeente	6.952,91		6.952,91					
vast bedrag voor Rotterdam	-451.565,58						-451.565,58	
uitkeringsfactor	0,006							0,006

¹ Inclusief de doorwerking van mutaties op het jaar 2007 (zie tabel 2).

Bijlage 2

**Overzicht van verdeelmaatstaven en bijbehorende bedragen per eenheid voor 2008,
gegroepeerd naar cluster**

Overzicht van verdeelmaatstaven en bijbehorende bedragen per eenheid voor het jaar 2008, gegroepeerd naar cluster (bedragen in € in basis, stand september 2007)

	bedragen per eenheid	verdeelmaatstaven
cluster eigen inkomsten	-2,25	OZB (woningen eigenaar)
	-2,40	OZB (niet-woningen gebruiker)
	-2,98	OZB (niet-woningen eigenaar)
	-36,56	woonruimten
cluster werk en inkomen	40,53	huishoudens met laag inkomen
	52,86	huishoudens met laag inkomen (drempel)
	1.236,64	bijstandsontvangers
	114.600,79	ABW schaalnadeel
	3.790,28	ABW schaalvoordeel
	1,63	klantenpotentieel regionaal
	17,08	uitkeringsontvangers
cluster maatschappelijke zorg	0,20	inwoners
	6.952,91	vast bedrag voor iedere gemeente
	30,29	inwoners
	32,04	jongeren
	80,37	ouderen
	26,67	ouderen 75-85 jaar
	3,36	huishoudens met laag inkomen
	216,36	huishoudens met laag inkomen (drempel)
	142,57	bijstandsontvangers
	90,07	uitkeringsontvangers
	143,71	minderheden
	2,36	klantenpotentieel lokaal
	5,69	klantenpotentieel regionaal
	1,41	land
	1,41	binnenwater
	19,15	woonruimten
	13,31	omgevingsadressendichtheid
cluster educatie	141,27	eenouderhuishoudens
	1.475,22	kernen
	-177.567,75	vaste bedrag Amsterdam
	-177.258,66	vast bedrag Rotterdam
	-127.918,63	vast bedrag Den Haag
	-59.512,80	vast bedrag Utrecht
	1,63	inwoners
	187,36	jongeren
	81,28	huishoudens met laag inkomen (drempel)
	315,82	leerlingen (V)SO
cluster kunst en ontspanning	418,69	leerlingen VO
	109,49	minderheden
	221,81	extra groei leerlingen VO
	169,94	extra groei jongeren
	1,67	klantenpotentieel regionaal
	5,03	land
	5,03	binnenwater
	4,91	omgevingsadressendichtheid
	5.301,39	kernen
	cluster groen	21,76
36,09		klantenpotentieel lokaal
8,94		klantenpotentieel regionaal
cluster VHROSV (exclusief correctiefactor)	0,82	woonruimten
	23,97	inwoners
	58,93	woonruimten
	44,10	huishoudens met laag inkomen
	21,49	minderheden
	2,70	land
	2,70	binnenwater
	32,14	woonruimten
	17.656.399,71	ISV (a)
	11.059.052,24	ISV (b)
cluster oudheid	10,67	omgevingsadressendichtheid
	16.532,20	vast bedrag voor iedere gemeente
	31.215.284,21	vast bedrag Amsterdam
	22.234.352,83	vast bedrag Rotterdam
	18.562.450,12	vast bedrag Den Haag
	8.623.455,13	vast bedrag Utrecht
	3.167,51	opp. historische kernen (alle groepen)
30,80	bewoonde oorden 1930	
87,70	hist.woningen in bewoonde oorden	
0,69	woonruimten	

(voortzetting op de volgende bladzijde)

	bedragen per eenheid	verdeelmaatstaven
cluster riolering	-2,82	land
	-2,20	land * % slechte grond
	-22,69	woonruimten
	24,26	woonruimten * % slechte grond
	3,36	omgevingsadressendichtheid
	0,41	OAD * % slechte grond
cluster reiniging	-6,23	inwoners
	-13,48	woonruimten
cluster wegen en water	16,75	inwoners
	5,58	klantenpotentieel lokaal
	16,61	land
	26,10	land * bodemfactor gemeente
	26,20	binnenwater
	15,16	buitenwater
	3.257,03	opp. bebouwing kern * bodemfactor kern
	1.619,57	opp. beb. buitengebied * bf. buitengebied
	8,20	woonruimten
	26,46	woonruimten * bodemfactor kern
	3.677,95	opp. historische kernen 40-64 ha
	12.213,66	opp. historische kernen >64 ha
	14,71	lengte historisch water
	18,10	omgevingsadressendichtheid
	6,76	oeverlengte * bodemfactor gemeente
	3,46	oeverlengte * dichtheid * bodemf. gemeente
	14.688,30	kernen * bodemfactor buiten kom
	14,98	bedrijfsvestigingen
	-5.457,58	vast bedrag voor iedere gemeente
	-451.565,58	vast bedrag voor Rotterdam
cluster openbare orde en veiligheid	-0,30	inwoners
	28.180,76	kernen met minstens 500 adressen
	218,40	woz waarde niet woningen (in miljoenen)
	3,99	huishoudens met laag inkomen (drempel)
	6,43	minderheden
	1,06	klantenpotentieel lokaal
	2,52	klantenpotentieel regionaal
	2,04	land
	2,04	binnenwater
	7,77	buitenwater
	104,27	opp. bebouwing totaal
	41,85	woonruimten
	15,46	omgevingsadressendichtheid
	2.113,56	kernen
	7,05	bedrijfsvestigingen
	43.873,08	vast bedrag voor iedere gemeente
cluster fysiek milieu	4,67	inwoners
	-0,81	klantenpotentieel regionaal
	6,08	land
	-0,60	binnenwater
	368,08	opp. bebouwing totaal
	17,08	woonruimten
	1,71	omgevingsadressendichtheid
	81,15	bedrijfsvestigingen
	5.956,97	vast bedrag voor iedere gemeente
cluster bevolkingszaken	8,43	inwoners
	14,26	minderheden
	10.426,31	vast bedrag voor iedere gemeente
	842.498,75	vast bedrag Den Haag
cluster bestuursorganen	12,25	inwoners
	6,10	klantenpotentieel lokaal
	-4,35	klantenpotentieel regionaal
	16,85	woonruimten
	-4,99	omgevingsadressendichtheid
	125.792,97	vast bedrag voor iedere gemeente
	-1.359.866,45	vast bedrag Amsterdam
	-1.219.906,22	vast bedrag Rotterdam
	-958.255,41	vast bedrag Den Haag
	-550.194,09	vast bedrag Utrecht

(voortzetting op de volgende bladzijde)

	bedragen per eenheid	verdeelmaatstaven
cluster overig/ algemene ondersteuning	15,43	inwoners
	189,02	wadden t/m 2500 inwoners
	147,72	wadden 2500-7500 inwoners
	32,56	wadden >7500 inwoners
	43,03	woonruimten
	43.587,27	vast bedrag voor iedere gemeente
	156.598.607,65	vast bedrag Amsterdam
	83.159.595,28	vast bedrag Rotterdam
	61.322.261,87	vast bedrag Den Haag
	35.992.685,80	vast bedrag Utrecht
	149.950,63	vast bedrag Waddengemeenten
	1.585.065,00	herindeling (per gemeente)
	53,29	herindeling (per inwoner)

Bijlage 3

Volumina maatstaven 2007-2012

Volumina maatstaven 2007-2012

Tabel 1 bevat de volumina van de voornaamste dynamische maatstaven van het gemeentefonds. Deze vormen de grondslag voor de ramingen van de uitkeringsbasis en de uitkeringsfactoren van de jaren 2007 tot en met 2012.

Tabel 1 Volumina maatstaven 2007-2012 (ramingen juni 2007)

Maatstaven	2007	2008	2009
- OZB (eenheden van 2500 euro)	599.731.360	651.122.611	661.687.745
- inwoners	16.357.992	16.390.938	16.424.757
- jongeren	3.957.103	3.945.475	3.933.790
- ouderen	2.368.352	2.403.425	2.449.399
- ouderen 75-85 jaar	814.207	821.743	825.475
- huishoudens met een laag inkomen	2.186.463	2.207.923	2.229.673
- bijstandsonvangers	354.184	330.454	321.862
- uitkeringsontvangers	1.289.894	1.253.164	1.228.572
- minderheden	1.204.762	1.216.797	1.229.763
- eenouderhuishoudens	461.096	468.372	474.470
- leerlingen (V)SO (gewogen)	367.522	380.251	393.222
- leerlingen VO (gewogen)	695.106	696.332	697.560
- oppervlakte bebouwing totaal	97.489	98.690	99.832
- woonruimten	7.539.529	7.613.529	7.688.529
- omgevingsadressendichtheid	13.964.985	14.130.256	14.304.695
- bedrijfsvestigingen	836.783	848.308	859.941

Maatstaven	2010	2011	2012
- OZB (eenheden van 2500 euro)	672.041.911	679.466.504	687.069.524
- inwoners	16.459.700	16.495.489	16.531.563
- jongeren	3.919.491	3.896.832	3.874.155
- ouderen	2.502.198	2.545.230	2.650.459
- ouderen 75-85 jaar	831.826	839.802	849.082
- huishoudens met een laag inkomen	2.250.843	2.265.923	2.281.293
- bijstandsonvangers	318.322	311.637	312.884
- uitkeringsontvangers	1.216.032	1.197.347	1.188.594
- minderheden	1.242.868	1.255.284	1.267.824
- eenouderhuishoudens	479.470	483.744	487.292
- leerlingen (V)SO (gewogen)	406.713	421.351	436.671
- leerlingen VO (gewogen)	698.790	700.023	701.257
- oppervlakte bebouwing totaal	101.038	102.250	103.476
- woonruimten	7.761.529	7.813.529	7.866.529
- omgevingsadressendichtheid	14.475.380	14.603.347	14.735.523
- bedrijfsvestigingen	870.123	881.446	892.980

Doorgaans zijn de volumemutaties van jaar tot jaar gebaseerd op de groei van de aantallen inwoners en woonruimten. Tabel 2 geeft een overzicht van de geraamde percentuele groei van deze maatstaven in de jaren 2007 tot en met 2012.

Tabel 2 Raming groeipercentages: inwoners en woonruimten 2007-2012

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
- inwoners	0,15%	0,20%	0,21%	0,21%	0,22%	0,22%
- woonruimten	0,96%	0,98%	0,99%	0,95%	0,67%	0,68%

Bijlage 4

Overzicht WMO uitkering 2008 per gemeente

Overzicht WMO uitkering 2008

	WMO 2008		WMO 2008		WMO 2008
Aa en Hunze	2.473.624	Boxtel	2.383.517	Geertruidenberg	1.585.856
Aalburg	789.271	Breda	15.285.621	Geldermalsen	1.770.500
Aalsmeer	1.936.218	Breukelen	1.157.301	Geldrop-Mierlo	3.095.186
Aalten	2.661.537	Brielle	1.063.427	Gemert-Bakel	2.095.711
Abcoude	585.081	Bronckhorst	3.325.475	Genneep	1.921.664
Achtkarspelen	2.553.252	Brummen	1.893.258	Giessenlanden	895.282
Alblasserdam	1.804.890	Brunssum	3.972.626	Gilze en Rijen	1.727.793
Albrandswaard	1.196.440	Bunnik	898.982	Goedereede	740.190
Alkemade	944.189	Bunschoten	1.008.803	Goes	4.191.744
Alkmaar	8.992.725	Buren	1.598.411	Goirle	1.457.487
Almelo	7.478.797	Bussum	3.794.714	Gorinchem	3.406.327
Almere	8.972.968	Capelle aan den IJssel	5.796.933	Gouda	5.984.180
Alphen aan den Rijn	4.798.535	Castricum	2.784.578	Graafstroom	522.554
Alphen-Chaam	630.241	Coevorden	3.526.936	Graft-De Rijk	473.330
Ameland	274.093	Cranendonck	1.515.012	Grave	1.087.845
Amersfoort	10.457.784	Cromstrijen	876.976	Groesbeek	2.051.804
Amstelveen	8.264.202	Cuijk	1.921.829	Groningen	15.627.810
Amsterdam	69.046.030	Culemborg	1.919.134	Grootegeest	991.028
Andijk	505.489	Dalfsen	1.839.945	Gulpen-Wittem	1.284.527
Anna Paulowna	940.935	Dantumadeel	1.889.076	Haaksbergen	1.803.556
Apeldoorn	15.118.796	De Bilt	4.665.777	Haaren	1.187.545
Appingedam	1.713.991	De Marne	1.410.070	Haarlem	15.986.485
Arcen en Velden	651.194	De Ronde Venen	2.054.713	Haarlemmerliede Spaarnw	465.392
Arnhem	13.718.408	De Wolden	2.182.667	Haarlemmermeer	7.464.629
Assen	5.950.884	Delft	8.327.504	Halderberge	2.266.372
Asten	1.240.458	Delfzijl	2.845.140	Hardenberg	4.413.910
Baarle-Nassau	643.523	Den Helder	5.529.800	Harderwijk	3.122.940
Baarn	3.061.729	Deurne	2.438.452	Hardinxveld-Giessendam	1.322.736
Barendrecht	2.131.699	Deventer	9.103.242	Haren	2.133.047
Barneveld	2.841.549	Diemen	1.859.551	Harenkarspel	1.150.501
Bedum	943.537	Dinkelland	1.887.233	Harlingen	1.609.285
Beek	1.715.508	Dirksland	693.381	Hatterum	970.573
Beemster	762.373	Doesburg	1.044.848	Heemskerk	3.335.739
Beesel	1.014.520	Doetinchem	5.423.914	Heemstede	3.181.239
Bellingwedde	1.366.619	Dongen	1.878.599	Heerde	1.695.142
Bennebroek	643.506	Dongeradeel	2.619.177	Heerenveen	4.923.572
Bergambacht	688.062	Dordrecht	11.526.028	Heerhugowaard	2.905.828
Bergeijk	1.202.092	Drechterland	1.238.947	Heerlen	12.247.253
Bergen L	1.255.857	Drimmelen	1.978.714	Heeze-Leende	1.325.508
Bergen NH	3.063.710	Dronten	2.309.329	Heiloo	1.940.073
Bergen op Zoom	6.375.467	Druuten	1.302.068	Helden	1.438.884
Berkelland	3.878.452	Duiven	1.488.915	Hellendoorn	2.980.222
Bernheze	1.846.787	Echt-Susteren	3.314.742	Hellevoetsluis	2.642.407
Bernisse	770.612	Edam-Volendam	1.711.544	Helmond	7.384.051
Best	1.718.961	Ede	8.075.078	Hendrik-Ido-Ambacht	1.359.970
Beuningen	1.460.758	Eemnes	482.483	Hengelo	8.098.815
Beverwijk	3.943.262	Eemsmond	1.827.071	Het Bildt	1.052.237
Binnenmaas	1.967.184	Eersel	1.381.433	Heumen	1.077.101
Bladel	1.257.973	Eijsden	835.330	Heusden	2.835.754
Blaricum	719.863	Eindhoven	21.364.181	Hillegom	1.763.344
Bloemendaal	1.609.312	Elburg	1.424.746	Hilvarenbeek	923.171
Boarnsterhim	1.553.918	Emmen	11.970.866	Hilversum	9.476.961
Bodegraven	1.249.147	Enkhuizen	1.721.200	Hof van Twente	3.211.730
Boekel	872.780	Enschede	16.007.893	Hoogeveen	5.602.696
Bolsward	838.802	Epe	3.348.699	Hoogeveen-Sappemeer	4.110.692
Borger-Odoorn	2.358.798	Ermelo	2.562.645	Hoorn	5.784.167
Borne	1.664.247	Etten-Leur	2.818.191	Horst aan de Maas	2.032.909
Borsele	1.735.865	Ferwerderadiel	831.399	Houten	2.035.209
Boskoop	1.005.420	Franekeradeel	2.095.257	Huizen	3.426.174
Boxmeer	2.144.475	Gaasterlan-Sleat	1.022.397	Hulst	3.013.433

Overzicht WMO uitkering 2008

	WMO 2008		WMO 2008		WMO 2008
IJsselstein	1.960.223	Midden-Delfland	921.187	Reimerswaal	1.801.870
Jacobswoude	661.042	Mill en Sint Hubert	869.918	Renkum	3.989.673
Kampen	4.259.190	Millingen aan de Rijn	520.431	Renswoude	260.477
Kapelle	921.640	Moerdijk	2.663.278	Reusel-De Mierden	822.306
Katwijk	4.208.824	Montferland	2.756.349	Rheden	5.798.975
Kerkrade	6.384.611	Montfoort U	686.338	Rhemen	1.562.864
Kessel	330.539	Mook en Middelaar	650.084	Ridderkerk	4.331.448
Koggenland	1.258.401	Moordrecht	477.882	Rijnwaarden	865.644
Kollumerland en Nwkruisl	1.197.514	Muiden	505.914	Rijnwoude	1.093.932
Korendijk	736.655	Naarden	1.579.727	Rijssen-Holten	2.775.315
Krimpen aan den IJssel	2.150.081	Neder-Betuwe	1.475.638	Rijswijk	6.270.159
Laarbeek	1.472.955	Nederlek	1.256.085	Roerdalen	1.765.043
Landerd	1.010.889	Nederweert	1.139.819	Roermond	5.640.457
Landgraaf	4.222.485	Neerijnen	827.387	Roosendaal	6.841.752
Landsmeer	800.936	Niedorp	735.606	Rotterdam	67.703.496
Langedijk	1.524.668	Nieuwegein	3.977.867	Rozenburg	954.911
Lansingerland	2.059.992	Nieuwerkerk a/d IJssel	1.252.549	Rozendaal	140.365
Laren	1.397.289	Nieuwkoop	1.694.487	Rucphen	2.009.572
Leek	1.971.664	Nieuw-Lekkerland	524.728	Schagen	1.791.337
Leerdam	1.879.987	Nijefurd	1.130.758	Scheemda	1.512.959
Leeuwarden	10.274.802	Nijkerk	2.468.209	Schermer	331.862
Leeuwarderadeel	777.376	Nijmegen	14.975.667	Scherpenzeel	588.386
Leiden	9.643.188	Noord-Beveland	639.551	Schiedam	7.998.658
Leiderdorp	1.925.547	Noordenveld	2.876.595	Schiermonnikoog	146.158
Leidschendam-Voorburg	8.236.875	Noordoostpolder	3.942.908	Schijndel	1.685.260
Lelystad	4.915.665	Noordwijk	2.280.668	Schinnen	1.155.616
Lemsterland	1.064.478	Noordwijkerhout	1.248.669	Schoonhoven	960.308
Leudal	2.723.303	Nuenen c.a.	1.264.882	Schouwen-Duiveland	3.170.300
Leusden	1.861.533	Nunspeet	2.124.379	Sevenum	497.925
Liesveld	579.093	Nuth	1.547.722	's-Gravenhage	48.040.858
Lingewaal	677.985	Oegstgeest	1.614.676	's-Hertogenbosch	11.615.020
Lingewaard	2.830.455	Oirschot	1.138.255	Simpelveld	1.151.168
Lisse	1.713.779	Oisterwijk	2.139.251	Sint-Anthonis	921.071
Lith	424.106	Oldebroek	1.328.890	Sint-Michielsgestel	2.018.074
Littenseradiel	806.967	Oldenzaal	2.913.787	Sint-Oedenrode	1.322.643
Lochem	3.214.788	Olst-Wijhe	1.496.945	Sittard-Geleen	10.813.422
Loenen	624.491	Ommen	1.471.439	Skarsterlan	2.214.061
Loon op Zand	1.791.178	Onderbanken	825.950	Sliedrecht	2.710.488
Lopik	747.687	Oost Gelre	2.276.054	Slochteren	1.224.254
Loppersum	999.693	Oosterhout	4.115.782	Sluis	2.728.201
Losser	2.048.354	Oostflakkee	862.612	Smallingerland	5.746.047
Maarssen	2.497.759	Ooststellingwerf	2.748.504	Sneek	3.598.581
Maasbree	773.425	Oostzaan	673.968	Soest	4.208.315
Maasdonk	757.443	Opmeer	753.150	Someren	1.241.412
Maasdriel	1.735.070	Opsterland	2.696.843	Son en Breugel	1.154.300
Maasgouw	2.464.664	Oss	6.612.847	Spijkensisse	5.083.651
Maassluis	2.843.900	Oud-Beijerland	1.583.475	Stadskanaal	4.319.823
Maastricht	13.833.040	Oude IJsselstreek	3.652.130	Staphorst	884.964
Margraten	990.005	Ouder-Amstel	1.104.788	Stede Broec	1.565.813
Marum	786.171	Ouderkerk	604.501	Steenbergen	1.878.745
Medemblik	2.071.161	Oudewater	748.536	Steenwijkerland	4.286.274
Meerlo-Wanssum	485.069	Overbetuwe	2.680.076	Stein	2.529.183
Meerssen	1.648.328	Papendrecht	2.194.125	Strijen	767.610
Meijel	421.643	Pekela	1.791.220	Ten Boer	524.678
Menaldumadeel	1.167.032	Pijnacker-Nootdorp	1.952.049	Terneuzen	5.834.755
Menterwolde	1.099.253	Purmerend	7.112.112	Terschelling	406.111
Meppel	3.076.851	Putten	1.708.027	Texel	1.174.117
Middelburg	4.975.179	Raalte	2.893.098	Teylingen	2.307.533
Middelharnis	1.708.372	Reeuwijk	825.793	Tholen	2.029.480
Midden Drenthe	3.011.216	Reiderland	963.768	Tiel	3.090.472

Overzicht WMO uitkering 2008

	WMO 2008		WMO 2008
Tilburg	17.739.012	Wormerland	1.172.286
Tubbergen	1.282.804	Woudenberg	890.295
Twenterand	2.670.371	Woudrichem	993.843
Tynaarlo	3.072.536	Wunseradiel	932.438
Tytsjerksteradiel	2.865.082	Wymbritseradiel	1.058.792
Ubbergen	937.373	Zaanstad	13.038.300
Uden	3.065.838	Zaltbommel	1.762.235
Uitgeest	723.442	Zandvoort	2.243.973
Uithoorn	2.068.648	Zederik	928.147
Urk	712.503	Zeevang	432.124
Utrecht	21.859.926	Zeewolde	710.518
Utrechtse Heuvelrug	4.876.152	Zeist	6.959.067
Vaals	1.088.330	Zevenaar	2.754.908
Valkenburg aan de Geul	1.898.935	Zevenhuizen-Moerkapelle	715.466
Valkenswaard	2.864.086	Zijpe	744.707
Veendam	3.592.901	Zoetermeer	7.626.851
Veenendaal	4.630.107	Zoeterwoude	709.682
Veere	1.735.257	Zuidhorn	1.310.036
Veghel	2.553.192	Zundert	1.856.265
Veldhoven	3.228.412	Zutphen	4.558.603
Velsen	6.784.423	Zwartewaterland	1.387.909
Venlo	9.299.118	Zwijndrecht	4.427.607
Venray	3.044.097	Zwolle	9.381.878
Vianen	1.219.266		
Vlaardingen	8.638.519		
Vlagtwedde	2.293.075		
Vlieland	122.793		
Vlissingen	5.057.797		
Vlist	774.515		
Voerendaal	1.081.243		
Voorschoten	1.913.906		
Voorst	2.304.606		
Vught	2.282.394		
Waalre	1.351.345		
Waalwijk	3.752.842		
Waddinxveen	1.760.024		
Wageningen	2.504.053		
Wassenaar	2.595.903		
Waterland	1.263.529		
Weert	4.085.503		
Weesp	1.748.880		
Werkendam	1.727.115		
Wervershoof	622.112		
West Maas en Waal	1.406.290		
Westerveld	1.971.082		
Westervoort	1.023.353		
Westland	6.708.386		
Weststellingwerf	3.142.303		
Westvoorne	1.127.905		
Wierden	1.572.716		
Wieringen	932.642		
Wieringermeer	1.069.558		
Wijchen	2.658.827		
Wijdemeren	1.938.742		
Wijk bij Duurstede	1.233.509		
Winschoten	2.971.671		
Winsum	1.063.443		
Winterswijk	3.120.668		
Woensdrecht	1.543.439		
Woerden	3.011.583		

Bijlage 5

Overzicht mutatie WMO 2007 per gemeente

Overzicht mutatie WMO 2007

	netto hv+pgb historische budgetten wmo2005 geïndexeerd HV05_index07 stand deze circulaire	netto hv+pgb stand juni circulaire 2007	verschil	motie Mosterd stand deze circulaire	motie Mosterd stand juni circulaire 2007	verschil	WMO uitkering 2007 stand juni circulaire	totaal verschil	WMO uitkering 2007 stand deze circulaire
Aa en Hunze	2.402.313	2.399.304	3.009	0	0	0	2.635.301	3.009	2.638.310
Aalburg	534.715	534.045	670	0	0	0	609.890	670	610.560
Aalsmeer	1.044.306	1.042.998	1.308	0	0	0	1.332.323	1.308	1.333.631
Aalten	3.512.739	3.508.340	4.399	0	0	0	3.685.389	4.399	3.689.788
Abcoude	354.411	353.967	444	8.760	8.760	0	448.294	444	448.738
Achtkarspelen	2.657.610	2.654.282	3.328	0	0	0	2.794.685	3.328	2.798.013
Alblasserdam	1.460.449	1.458.620	1.829	200.732	200.732	0	1.793.309	1.829	1.795.138
Albrandswaard	795.370	794.374	996	0	0	0	896.624	996	897.620
Alkemade	690.180	689.315	865	52.280	52.280	0	820.509	865	821.374
Alkmaar	6.336.534	6.328.598	7.936	0	0	0	7.673.762	7.936	7.681.698
Almelo	8.035.156	8.025.093	10.063	0	0	0	8.743.238	10.063	8.753.301
Almere	5.564.392	5.557.423	6.969	0	0	0	7.082.525	6.969	7.089.494
Alphen aan den Rijn	3.377.900	3.373.669	4.231	359.161	359.161	0	4.183.917	4.231	4.188.148
Alphen-Chaam	385.633	385.150	483	0	0	0	447.949	483	448.432
Ameland	156.715	156.518	197	18.722	18.722	0	227.033	197	227.230
Amersfoort	9.963.103	9.950.625	12.478	0	0	0	10.934.302	12.478	10.946.780
Amstelveen	3.911.556	3.906.657	4.899	0	0	0	4.877.942	4.899	4.882.841
Amsterdam	49.103.219	49.041.722	61.497	0	0	0	56.475.335	61.497	56.536.832
Andijk	370.125	369.662	463	0	0	0	429.198	463	429.661
Anna Paulowna	1.125.138	1.123.729	1.409	0	0	0	1.203.698	1.409	1.205.107
Apeldoorn	14.291.607	14.273.708	17.899	0	0	0	15.987.294	17.899	16.005.193
Appingedam	1.091.452	1.090.085	1.367	0	0	0	1.239.274	1.367	1.240.641
Arcen en Velden	645.838	645.029	809	0	0	0	725.718	809	726.527
Arnhem	10.954.566	10.940.846	13.720	0	0	0	12.851.661	13.720	12.865.381
Assen	4.302.885	4.297.496	5.389	0	0	0	5.114.136	5.389	5.119.525
Asten	1.052.530	1.051.212	1.318	0	0	0	1.147.226	1.318	1.148.544
Baarle-Nassau	587.065	586.330	735	0	0	0	649.286	735	650.021
Baarn	2.139.443	2.136.763	2.680	0	0	0	2.683.941	2.680	2.686.621
Barendrecht	1.941.968	1.939.536	2.432	14.356	14.356	0	2.101.953	2.432	2.104.385
Barneveld	2.924.280	2.920.617	3.663	0	0	0	3.127.047	3.663	3.130.710
Bedum	567.857	567.145	712	0	0	0	707.838	712	708.550
Beek	1.775.964	1.773.740	2.224	0	0	0	2.146.178	2.224	2.148.402
Beemster	369.551	369.088	463	0	0	0	461.466	463	461.929
Beesel	1.200.765	1.199.261	1.504	0	0	0	1.292.728	1.504	1.294.232
Bellingwedde	1.402.434	1.400.678	1.756	0	0	0	1.551.079	1.756	1.552.835
Bennebroek	260.270	259.944	326	26.917	26.917	0	365.096	326	365.422
Bergambacht	512.002	511.361	641	0	0	0	578.849	641	579.490
Bergeijk	943.952	942.770	1.182	26.456	26.456	0	1.058.516	1.182	1.059.698
Bergen L	796.352	795.355	997	0	0	0	892.055	997	893.052
Bergen NH	1.760.412	1.758.207	2.205	0	0	0	2.007.411	2.205	2.009.616
Bergen op Zoom	7.587.009	7.577.507	9.502	0	0	0	8.235.143	9.502	8.244.645
Berkelland	4.878.810	4.872.699	6.111	0	0	0	5.683.868	6.111	5.689.979
Bernheze	1.770.189	1.767.972	2.217	0	0	0	1.914.829	2.217	1.917.046
Bernisse	554.300	553.606	694	0	0	0	636.871	694	637.565
Best	1.228.632	1.227.093	1.539	0	0	0	1.355.740	1.539	1.357.279
Beuningen	1.115.350	1.113.953	1.397	0	0	0	1.248.334	1.397	1.249.731
Beverwijk	2.975.823	2.972.096	3.727	0	0	0	3.583.445	3.727	3.587.172
Binnenmaas	1.582.482	1.580.500	1.982	0	0	0	1.691.377	1.982	1.693.359
Bladel	866.519	865.434	1.085	0	0	0	990.696	1.085	991.781
Blaricum	449.075	448.512	563	0	0	0	523.597	563	524.160
Bloemendaal	898.735	897.609	1.126	0	0	0	1.093.106	1.126	1.094.232
Boarnsterhim	753.796	752.852	944	249.776	249.776	0	1.170.251	944	1.171.195
Bodegraven	1.103.758	1.102.375	1.383	0	0	0	1.252.006	1.383	1.253.389
Boekel	615.014	614.244	770	0	0	0	693.241	770	694.011
Bolsward	755.187	575.381	179.806	631	175.356	-174.725	861.992	5.081	867.073
Borger-Odoorn	2.736.218	2.732.792	3.426	0	0	0	2.867.764	3.426	2.871.190
Borne	1.385.010	1.383.275	1.735	0	0	0	1.516.320	1.735	1.518.055
Borsele	1.513.991	1.512.095	1.896	0	0	0	1.623.954	1.896	1.625.850
Boskoop	835.068	834.022	1.046	0	0	0	951.466	1.046	952.512

Overzicht mutatie WMO 2007

	netto hv+pgb historische budgetten		netto hv+pgb wmo2005 geïndexeerd HV05_index07 stand deze circulaire		verschil	motie stand deze circulaire	motie stand juni circulaire 2007	verschil	WMO uitkering 2007 stand juni circulaire	totaal verschil	WMO uitkering 2007 stand deze circulaire
Boxmeer	1.549.101	1.547.161	1.940	0	0	0	1.989.180	1.940	1.991.120		
Boxtel	2.097.570	2.094.943	2.627	0	0	0	2.353.217	2.627	2.355.844		
Breda	13.310.698	13.294.028	16.670	0	0	0	14.798.877	16.670	14.815.547		
Breukelen	648.457	647.645	812	18.027	18.027	0	787.531	812	788.343		
Brielle	757.530	756.581	949	0	0	0	1.133.872	949	1.134.821		
Bronckhorst	4.255.055	4.249.726	5.329	0	0	0	4.465.544	5.329	4.470.873		
Brummen	1.977.997	1.975.519	2.478	0	0	0	2.225.666	2.478	2.228.144		
Brunssum	4.191.989	4.186.739	5.250	0	0	0	4.508.927	5.250	4.514.177		
Bunnik	540.469	539.792	677	104.339	104.339	0	717.689	677	718.366		
Bunschoten	1.133.303	1.131.884	1.419	0	0	0	1.254.481	1.419	1.255.900		
Buren	2.032.658	2.030.112	2.546	0	0	0	2.152.423	2.546	2.154.969		
Bussum	2.591.248	2.588.003	3.245	0	0	0	3.059.885	3.245	3.063.130		
Capelle aan den IJssel	4.281.098	4.275.737	5.361	0	0	0	4.726.752	5.361	4.732.113		
Castricum	1.589.194	1.587.204	1.990	0	0	0	1.755.888	1.990	1.757.878		
Coevorden	4.269.021	4.263.674	5.347	0	0	0	4.627.201	5.347	4.632.548		
Cranendonck	1.063.281	1.061.949	1.332	26.549	26.549	0	1.185.448	1.332	1.186.780		
Cromstrijen	766.700	765.740	960	0	0	0	915.077	960	916.037		
Cuijk	1.371.561	1.369.843	1.718	0	0	0	1.521.977	1.718	1.523.695		
Culemborg	1.618.306	1.616.280	2.026	0	0	0	1.787.845	2.026	1.789.871		
Dalfsen	1.499.958	1.498.079	1.879	0	0	0	1.604.251	1.879	1.606.130		
Dantumadeel	1.636.758	1.634.708	2.050	188.049	188.049	0	1.961.740	2.050	1.963.790		
De Bilt	2.549.763	2.546.569	3.194	123.925	123.925	0	3.208.173	3.194	3.211.367		
De Marne	486.974	486.364	610	0	0	0	574.085	610	574.695		
De Ronde Venen	1.364.933	1.363.224	1.709	0	0	0	1.594.144	1.709	1.595.853		
De Wolden	2.137.885	2.135.208	2.677	0	0	0	2.273.903	2.677	2.276.580		
Delft	6.820.627	6.812.085	8.542	0	0	0	8.024.847	8.542	8.033.389		
Delfzijl	1.902.084	1.899.702	2.382	0	0	0	2.101.562	2.382	2.103.944		
Den Helder	5.025.489	5.019.195	6.294	0	0	0	5.624.186	6.294	5.630.480		
Deurne	2.023.009	2.020.476	2.533	0	0	0	2.281.854	2.533	2.284.387		
Deventer	7.004.235	6.995.463	8.772	0	0	0	7.787.340	8.772	7.796.112		
Diemen	1.085.451	1.084.092	1.359	28.090	28.090	0	1.221.379	1.359	1.222.738		
Dinkelland	2.138.878	2.136.200	2.678	0	0	0	2.304.770	2.678	2.307.448		
Dirksland	735.712	734.791	921	0	0	0	800.046	921	800.967		
Doesburg	1.293.181	1.291.561	1.620	0	0	0	1.380.110	1.620	1.381.730		
Doetinchem	6.864.684	6.856.086	8.598	0	0	0	7.523.334	8.598	7.531.932		
Dongen	1.627.149	1.625.111	2.038	0	0	0	1.830.689	2.038	1.832.727		
Dongeradeel	1.675.312	1.673.214	2.098	140.578	140.578	0	1.973.711	2.098	1.975.809		
Dordrecht	10.256.724	10.243.879	12.845	0	0	0	11.380.806	12.845	11.393.651		
Drechterland	1.010.911	1.009.645	1.266	0	0	0	1.105.439	1.266	1.106.705		
Drimmelen	1.567.955	1.565.991	1.964	0	0	0	1.775.517	1.964	1.777.481		
Dronten	2.493.023	2.489.901	3.122	0	0	0	2.654.245	3.122	2.657.367		
Druten	931.589	930.423	1.166	0	0	0	1.147.811	1.166	1.148.977		
Duiven	1.562.750	1.560.793	1.957	29.733	29.733	0	1.710.387	1.957	1.712.344		
Echt-Susteren	3.489.694	3.485.324	4.370	0	0	0	3.944.082	4.370	3.948.452		
Edam-Volendam	1.028.713	1.027.425	1.288	0	0	0	1.179.998	1.288	1.181.286		
Ede	8.097.568	8.087.427	10.141	0	0	0	8.834.012	10.141	8.844.153		
Eemnes	276.417	276.071	346	0	0	0	338.580	346	338.926		
Eemsmond	1.822.314	1.820.032	2.282	0	0	0	1.939.151	2.282	1.941.433		
Eersel	769.149	768.186	963	0	0	0	1.065.854	963	1.066.817		
Eijsden	880.214	879.112	1.102	0	0	0	954.098	1.102	955.200		
Eindhoven	11.521.080	11.506.651	14.429	0	0	0	13.585.376	14.429	13.599.805		
Elburg	1.284.006	1.282.398	1.608	0	0	0	1.413.747	1.608	1.415.355		
Emmen	16.351.126	16.330.648	20.478	0	0	0	17.404.913	20.478	17.425.391		
Enkhuizen	1.435.572	1.433.774	1.798	0	0	0	1.586.032	1.798	1.587.830		
Enschede	14.933.717	14.915.014	18.703	0	0	0	16.147.970	18.703	16.166.673		
Epe	3.383.382	3.379.145	4.237	0	0	0	3.619.415	4.237	3.623.652		
Ermelo	1.766.115	1.763.903	2.212	0	0	0	2.354.917	2.212	2.357.129		
Etten-Leur	2.613.512	2.610.239	3.273	0	0	0	2.899.744	3.273	2.903.017		
Ferwerderadiel	557.441	556.743	698	0	0	0	628.306	698	629.004		

Overzicht mutatie WMO 2007

	netto hv+pgb historische budgetten	netto hv+pgb wmo2005 geïndexeerd HV05_index07 stand deze circulaire	stand juni circulaire	verschil	motie Mosterd stand deze circulaire	motie Mosterd stand juni circulaire	verschil	WMO uitkering 2007 stand juni circulaire	totaal verschil	WMO uitkering 2007 stand deze circulaire
Franekeradeel	1.308.562	1.306.923	1.639	147.102	147.102	0	1.631.206	1.639	1.632.845	
Gaasterlan-Sleat	868.185	674.674	193.511	0	65.959	-65.959	847.265	127.552	974.817	
Geertruidenberg	1.146.177	1.144.742	1.435	0	0	0	1.307.739	1.435	1.309.174	
Geldermalsen	1.626.376	1.624.339	2.037	0	0	0	1.800.247	2.037	1.802.284	
Geldrop-Mierlo	2.328.793	2.325.876	2.917	0	0	0	2.676.608	2.917	2.679.525	
Gemert-Bakel	1.729.113	1.726.947	2.166	0	0	0	1.899.272	2.166	1.901.438	
Gennep	963.980	962.773	1.207	0	0	0	1.458.781	1.207	1.459.988	
Giessenlanden	721.130	720.227	903	0	0	0	798.260	903	799.163	
Gilze en Rijen	1.412.539	1.410.770	1.769	0	0	0	1.582.357	1.769	1.584.126	
Goedereede	1.036.118	1.034.821	1.297	0	0	0	1.101.189	1.297	1.102.486	
Goes	3.775.345	3.770.617	4.728	0	0	0	4.806.181	4.728	4.810.909	
Goirle	1.020.470	1.019.192	1.278	0	0	0	1.208.858	1.278	1.210.136	
Gorinchem	2.431.535	2.428.490	3.045	0	0	0	2.642.881	3.045	2.645.926	
Gouda	4.829.776	4.823.727	6.049	0	0	0	5.718.617	6.049	5.724.666	
Graafstroom	357.909	357.461	448	0	0	0	420.131	448	420.579	
Graft-De Rijp	228.772	228.485	287	27.199	27.199	0	313.360	287	313.647	
Grave	682.747	681.892	855	0	0	0	941.442	855	942.297	
Groesbeek	1.220.879	1.219.350	1.529	0	0	0	1.605.521	1.529	1.607.050	
Groningen	13.962.690	13.945.203	17.487	0	0	0	15.376.159	17.487	15.393.646	
Grootegeest	771.965	770.998	967	0	0	0	868.247	967	869.214	
Gulpen-Wittem	1.244.848	1.243.289	1.559	0	0	0	1.347.995	1.559	1.349.554	
Haaksbergen	1.448.163	1.446.349	1.814	0	0	0	1.597.886	1.814	1.599.700	
Haaren	592.074	591.332	742	32.175	32.175	0	934.312	742	935.054	
Haarlem	9.913.608	9.901.193	12.415	0	0	0	11.292.360	12.415	11.304.775	
Haarlemmerliede Spaarnw	236.786	236.489	297	0	0	0	292.900	297	293.197	
Haarlemmermeer	4.590.583	4.584.833	5.750	0	0	0	5.194.831	5.750	5.200.581	
Halderberge	2.459.186	2.456.106	3.080	51.609	51.609	0	2.766.867	3.080	2.769.947	
Hardenberg	3.649.889	3.645.318	4.571	0	0	0	3.992.507	4.571	3.997.078	
Harderwijk	3.608.143	3.603.624	4.519	0	0	0	3.843.170	4.519	3.847.689	
Hardinxveld-Giessendam	932.918	931.750	1.168	50.282	50.282	0	1.101.975	1.168	1.103.143	
Haren	1.483.782	1.481.924	1.858	0	0	0	1.704.865	1.858	1.706.723	
Harenkarspel	1.043.389	1.042.083	1.306	0	0	0	1.156.155	1.306	1.157.461	
Harlingen	1.292.674	1.291.055	1.619	25.249	25.249	0	1.427.068	1.619	1.428.687	
Hatterum	800.290	799.288	1.002	0	0	0	879.897	1.002	880.899	
Heemskerk	1.876.129	1.873.780	2.349	0	0	0	2.167.982	2.349	2.170.331	
Heemstede	1.361.141	1.359.436	1.705	11.543	11.543	0	1.716.768	1.705	1.718.473	
Heerde	1.611.237	1.609.219	2.018	0	0	0	1.754.931	2.018	1.756.949	
Heerenveen	3.174.256	3.170.281	3.975	57.244	57.244	0	3.478.613	3.975	3.482.588	
Heerhugowaard	1.989.554	1.987.062	2.492	42.096	42.096	0	2.411.211	2.492	2.413.703	
Heerlen	10.585.308	10.572.051	13.257	0	0	0	11.538.303	13.257	11.551.560	
Heeze-Leende	804.279	803.271	1.008	13.492	13.492	0	1.094.915	1.008	1.095.923	
Heiloo	1.222.468	1.220.937	1.531	79.563	79.563	0	1.450.116	1.531	1.451.647	
Helden	1.175.419	1.173.947	1.472	0	0	0	1.356.736	1.472	1.358.208	
Hellendoorn	3.841.720	3.836.909	4.811	0	0	0	4.348.216	4.811	4.353.027	
Hellevoetsluis	2.482.028	2.478.920	3.108	0	0	0	2.730.988	3.108	2.734.096	
Helmond	6.834.029	6.825.470	8.559	0	0	0	8.036.704	8.559	8.045.263	
Hendrik-Ido-Ambacht	1.235.769	1.234.221	1.548	0	0	0	2.815.730	1.548	2.817.278	
Hengelo	6.708.582	6.700.180	8.402	438.546	438.546	0	8.470.375	8.402	8.478.777	
Het Bildt	688.246	687.384	862	109.961	109.961	0	886.882	862	887.744	
Heumen	736.811	735.888	923	0	0	0	1.079.571	923	1.080.494	
Heusden	2.594.966	2.591.716	3.250	0	0	0	2.816.293	3.250	2.819.543	
Hillegom	1.114.626	1.113.230	1.396	0	0	0	1.247.974	1.396	1.249.370	
Hilvarenbeek	747.283	746.347	936	0	0	0	830.166	936	831.102	
Hilversum	5.809.535	5.802.259	7.276	0	0	0	7.570.147	7.276	7.577.423	
Hof van Twente	2.597.398	2.594.145	3.253	46.590	46.590	0	2.928.302	3.253	2.931.555	
Hoogeveen	6.590.038	6.581.784	8.254	0	0	0	6.945.919	8.254	6.954.173	
Hoogezand-Sappemeer	3.543.976	3.539.538	4.438	0	0	0	3.925.368	4.438	3.929.806	
Hoorn	5.688.239	5.681.115	7.124	0	0	0	6.329.520	7.124	6.336.644	
Horst aan de Maas	1.720.427	1.718.272	2.155	0	0	0	1.956.955	2.155	1.959.110	

Overzicht mutatie WMO 2007

	netto hv+pgb historische budgetten wmo2005 geïndexeerd HV05_index07 stand deze circulaire	netto hv+pgb stand juni circulaire 2007	verschil	motie Mosterd stand deze circulaire	motie Mosterd stand juni circulaire 2007	verschil	WMO uitkering 2007 stand juni circulaire	totaal verschil	WMO uitkering 2007 stand deze circulaire
Houten	1.771.552	1.769.333	2.219	71.906	71.906	0	1.951.278	2.219	1.953.497
Huizen	2.307.151	2.304.261	2.890	0	0	0	2.846.179	2.890	2.849.069
Hulst	3.232.037	3.227.989	4.048	0	0	0	3.700.377	4.048	3.704.425
IJsselstein	1.249.826	1.248.261	1.565	98.780	98.780	0	1.581.887	1.565	1.583.452
Jacobsouwde	419.388	418.863	525	0	0	0	483.688	525	484.213
Kampen	4.374.521	4.369.042	5.479	0	0	0	4.626.091	5.479	4.631.570
Kapelle	1.006.786	1.005.525	1.261	0	0	0	1.085.028	1.261	1.086.289
Katwijk	3.379.379	3.375.147	4.232	0	0	0	4.143.688	4.232	4.147.920
Kerkrade	6.121.337	6.113.671	7.666	0	0	0	6.531.470	7.666	6.539.136
Kessel	270.604	270.265	339	3.405	3.405	0	326.735	339	327.074
Koggenland	1.170.968	1.169.502	1.466	0	0	0	1.292.597	1.466	1.294.063
Kollumerland en Nwkruijst	675.233	674.387	846	168.891	168.891	0	933.196	846	934.042
Korendijk	533.083	532.415	668	0	0	0	644.717	668	645.385
Krimpen aan den IJssel	1.505.734	1.503.848	1.886	0	0	0	1.628.878	1.886	1.630.764
Laarbeek	1.154.998	1.153.551	1.447	0	0	0	1.255.221	1.447	1.256.668
Landerd	866.179	865.095	1.084	0	0	0	1.013.652	1.084	1.014.736
Landgraaf	3.782.883	3.778.146	4.737	0	0	0	4.142.445	4.737	4.147.182
Landsmeer	608.651	607.888	763	0	0	0	682.877	763	683.640
Langedijk	1.391.603	1.389.860	1.743	0	0	0	1.499.083	1.743	1.500.826
Lansingerland	1.238.966	1.237.414	1.552	81.645	81.645	0	1.586.245	1.552	1.587.797
Laren	735.789	734.867	922	0	0	0	883.376	922	884.298
Leek	1.421.308	1.419.528	1.780	0	0	0	1.712.618	1.780	1.714.398
Leerdam	1.660.532	1.658.453	2.079	37.466	37.466	0	1.829.379	2.079	1.831.458
Leeuwarden	7.265.093	7.255.995	9.098	405.781	405.781	0	9.027.192	9.098	9.036.290
Leeuwarderadeel	654.892	654.072	820	0	0	0	758.067	820	758.887
Leiden	8.687.489	8.676.609	10.880	0	0	0	10.275.439	10.880	10.286.319
Leiderdorp	1.520.169	1.518.265	1.904	143.445	143.445	0	1.842.376	1.904	1.844.280
Leidschendam-Voorburg	4.819.243	4.813.208	6.035	390.850	390.850	0	5.667.730	6.035	5.673.765
Lelystad	6.055.323	6.047.739	7.584	0	0	0	6.630.132	7.584	6.637.716
Lemsterland	860.257	623.168	237.089	0	198.585	-198.585	924.883	38.504	963.387
Leudal	2.419.147	2.416.117	3.030	9.809	9.809	0	2.627.053	3.030	2.630.083
Leusden	1.513.848	1.511.952	1.896	0	0	0	1.737.821	1.896	1.739.717
Liesveld	387.054	386.569	485	0	0	0	448.661	485	449.146
Lingewaal	513.202	512.559	643	0	0	0	578.355	643	578.998
Lingewaard	2.629.037	2.625.744	3.293	0	0	0	2.837.895	3.293	2.841.188
Lisse	1.037.431	1.036.132	1.299	53.839	53.839	0	1.244.206	1.299	1.245.505
Lith	311.399	311.009	390	0	0	0	372.871	390	373.261
Littenseradiel	572.255	409.627	162.628	0	133.601	-133.601	617.859	29.027	646.886
Lochem	3.430.192	3.425.896	4.296	0	0	0	3.787.838	4.296	3.792.134
Loenen	354.815	354.370	445	15.677	15.677	0	434.461	445	434.906
Loon op Zand	1.544.772	1.542.837	1.935	0	0	0	1.777.790	1.935	1.779.725
Lopik	416.388	415.866	522	48.561	48.561	0	563.042	522	563.564
Loppersum	657.671	656.847	824	7.442	7.442	0	747.241	824	748.065
Losser	2.182.665	2.179.931	2.734	0	0	0	2.499.051	2.734	2.501.785
Maarssen	1.913.015	1.910.619	2.396	0	0	0	2.203.900	2.396	2.206.296
Maasbree	864.319	863.237	1.082	0	0	0	933.638	1.082	934.720
Maasdonk	557.309	556.611	698	0	0	0	635.802	698	636.500
Maasdriel	1.733.830	1.731.659	2.171	0	0	0	1.856.822	2.171	1.858.993
Maasgouw	2.018.986	2.016.457	2.529	0	0	0	2.405.834	2.529	2.408.363
Maassluis	2.286.810	2.283.946	2.864	0	0	0	2.507.621	2.864	2.510.485
Maastricht	13.106.530	13.090.116	16.414	0	0	0	15.064.373	16.414	15.080.787
Margraten	877.993	876.893	1.100	0	0	0	955.606	1.100	956.706
Marum	721.086	720.183	903	0	0	0	794.840	903	795.743
Medemblik	1.567.730	1.565.767	1.963	1.389	1.389	0	1.779.633	1.963	1.781.596
Meerlo-Wanssum	425.114	424.581	533	26.428	26.428	0	526.023	533	526.556
Meerssen	1.672.160	1.670.066	2.094	0	0	0	1.844.650	2.094	1.846.744
Meijel	252.991	252.674	317	6.941	6.941	0	317.206	317	317.523
Menaldumadeel	947.191	946.005	1.186	57.742	57.742	0	1.084.996	1.186	1.086.182
Menterwolde	756.140	755.193	947	64.058	64.058	0	940.982	947	941.929

Overzicht mutatie WMO 2007

	netto hv+pgb		verschil	motie stand deze circulaire	motie stand juni circulaire	verschil	WMO		WMO
	historische budgetten wmo2005 geïndexeerd HV05_index07 stand deze circulaire	netto hv+pgb stand juni circulaire					uitkering 2007 stand juni circulaire	totaal verschil	
Meppel	2.877.331	2.873.727	3.604	0	0	0	4.191.067	3.604	4.194.671
Middelburg	4.400.194	4.394.683	5.511	0	0	0	5.427.802	5.511	5.433.313
Middelharnis	1.368.555	1.366.841	1.714	0	0	0	1.638.609	1.714	1.640.323
Midden Drenthe	3.602.411	3.597.900	4.511	0	0	0	3.801.621	4.511	3.806.132
Midden-Delfland	988.045	986.808	1.237	0	0	0	1.078.458	1.237	1.079.695
Mill en Sint Hubert	745.111	744.178	933	0	0	0	837.489	933	838.422
Millingen aan de Rijn	360.450	359.998	452	0	0	0	421.855	452	422.307
Moerdijk	2.521.144	2.517.987	3.157	0	0	0	4.194.573	3.157	4.197.730
Montferland	3.528.463	3.524.044	4.419	0	0	0	3.721.783	4.419	3.726.202
Montfoort U	516.190	515.544	646	0	0	0	611.855	646	612.501
Mook en Middelaar	357.438	356.990	448	0	0	0	432.362	448	432.810
Moordrecht	309.212	308.825	387	0	0	0	372.045	387	372.432
Muiden	273.485	273.142	343	0	0	0	334.769	343	335.112
Naarden	1.110.059	1.108.668	1.391	0	0	0	1.237.930	1.391	1.239.321
Neder-Betuwe	1.453.668	1.451.848	1.820	0	0	0	1.571.888	1.820	1.573.708
Nederlek	951.192	950.001	1.191	0	0	0	1.043.784	1.191	1.044.975
Nederweert	836.124	835.077	1.047	12.364	12.364	0	937.262	1.047	938.309
Neerijnen	682.298	681.443	855	0	0	0	752.950	855	753.805
Niedorp	770.554	769.589	965	0	0	0	839.044	965	840.009
Nieuwegein	3.305.310	3.301.171	4.139	185.763	185.763	0	3.917.714	4.139	3.921.853
Nieuwerkerk a/d IJssel	1.076.392	1.075.044	1.348	0	0	0	1.190.404	1.348	1.191.752
Nieuwkoop	747.877	746.940	937	66.591	66.591	0	1.095.552	937	1.096.489
Nieuw-Lekkerland	357.222	356.775	447	21.827	21.827	0	438.797	447	439.244
Nijefurd	587.305	586.569	736	199.891	199.891	0	872.945	736	873.681
Nijkerk	2.496.623	2.493.496	3.127	0	0	0	2.792.583	3.127	2.795.710
Nijmegen	10.656.369	10.643.023	13.346	0	0	0	12.049.788	13.346	12.063.134
Noord-Beveland	584.716	583.983	733	0	0	0	646.968	733	647.701
Noordenveld	2.757.216	2.753.763	3.453	0	0	0	2.916.333	3.453	2.919.786
Noordoostpolder	3.692.315	3.687.690	4.625	0	0	0	4.004.344	4.625	4.008.969
Noordwijk	1.448.396	1.446.582	1.814	54.863	54.863	0	1.938.742	1.814	1.940.556
Noordwijkerhout	734.108	733.189	919	0	0	0	913.312	919	914.231
Nuenen c.a.	848.628	847.565	1.063	68.219	68.219	0	1.022.274	1.063	1.023.337
Nunspeet	1.837.929	1.835.627	2.302	0	0	0	2.053.384	2.302	2.055.686
Nuth	1.358.078	1.356.377	1.701	0	0	0	1.559.181	1.701	1.560.882
Oegstgeest	818.811	817.786	1.025	85.569	85.569	0	1.058.710	1.025	1.059.735
Oirschot	844.811	843.753	1.058	0	0	0	933.771	1.058	934.829
Oisterwijk	1.232.866	1.231.322	1.544	0	0	0	1.419.059	1.544	1.420.603
Oldebroek	1.439.756	1.437.953	1.803	0	0	0	1.547.937	1.803	1.549.740
Oldenzaal	2.710.052	2.706.658	3.394	119.156	119.156	0	3.323.543	3.394	3.326.937
Olst-Wijhe	1.259.954	1.258.376	1.578	0	0	0	1.411.567	1.578	1.413.145
Ommen	1.032.886	1.031.593	1.293	0	0	0	1.162.534	1.293	1.163.827
Onderbanken	928.433	927.271	1.162	0	0	0	997.756	1.162	998.918
Oost Gelre	3.151.069	3.147.122	3.947	0	0	0	3.606.827	3.947	3.610.774
Oosterhout	3.320.468	3.316.309	4.159	0	0	0	3.759.179	4.159	3.763.338
Oostflakkee	818.931	817.905	1.026	25.258	25.258	0	923.534	1.026	924.560
Ooststellingwerf	2.062.670	2.060.086	2.584	25.447	25.447	0	2.286.140	2.584	2.288.724
Oostzaan	472.187	471.596	591	0	0	0	535.595	591	536.186
Opmeer	719.374	718.473	901	0	0	0	788.169	901	789.070
Opsterland	2.144.153	2.141.468	2.685	0	0	0	2.401.222	2.685	2.403.907
Oss	5.028.888	5.022.590	6.298	0	0	0	5.604.408	6.298	5.610.706
Oud-Beijerland	1.378.325	1.376.599	1.726	0	0	0	1.539.665	1.726	1.541.391
Oude IJsselstreek	4.723.246	4.717.331	5.915	0	0	0	4.958.717	5.915	4.964.632
Ouder-Amstel	532.729	532.062	667	8.639	8.639	0	625.708	667	626.375
Ouderkerk	416.046	415.525	521	0	0	0	477.188	521	477.709
Oudewater	511.506	510.866	640	29.426	29.426	0	646.522	640	647.162
Overbetuwe	2.570.076	2.566.858	3.218	0	0	0	2.844.793	3.218	2.848.011
Papendrecht	1.619.104	1.617.076	2.028	0	0	0	1.752.257	2.028	1.754.285
Pekela	1.701.966	1.699.834	2.132	0	0	0	1.917.096	2.132	1.919.228
Pijnacker-Nootdorp	1.393.702	1.391.957	1.745	0	0	0	1.706.950	1.745	1.708.695

Overzicht mutatie WMO 2007

	netto hv+pgb historische budgetten	netto hv+pgb stand juni circulaire		motie stand deze circulaire	motie stand juni circulaire		WMO uitkering 2007 stand juni circulaire	totaal verschil	WMO uitkering 2007 stand deze circulaire
	wmo2005 geïndexeerd HV05_index07 stand deze circulaire	stand juni 2007 verschil		Mosterd stand deze circulaire	Mosterd stand juni 2007 verschil				
Purmerend	5.361.138	5.354.423	6.715	0	0	0	6.624.323	6.715	6.631.038
Putten	1.567.601	1.565.638	1.963	0	0	0	1.684.971	1.963	1.686.934
Raalte	2.274.611	2.271.762	2.849	59.494	59.494	0	2.717.578	2.849	2.720.427
Reeuwijk	592.506	591.763	743	0	0	0	741.266	743	742.009
Reiderland	981.399	980.170	1.229	0	0	0	1.102.842	1.229	1.104.071
Reimerswaal	1.898.957	1.896.578	2.379	0	0	0	2.040.201	2.379	2.042.580
Renkum	3.081.972	3.078.112	3.860	0	0	0	3.416.132	3.860	3.419.992
Renswoude	218.774	218.500	274	0	0	0	268.234	274	268.508
Reusel-De Mierden	746.532	745.597	935	0	0	0	818.395	935	819.330
Rheden	3.705.160	3.700.520	4.640	0	0	0	4.082.650	4.640	4.087.290
Rhenen	1.198.472	1.196.971	1.501	12.670	12.670	0	1.375.467	1.501	1.376.968
Ridderkerk	4.204.185	4.198.920	5.265	0	0	0	4.884.493	5.265	4.889.758
Rijnwaarden	763.655	762.699	956	0	0	0	836.087	956	837.043
Rijnwoude	646.421	645.612	809	50.501	50.501	0	777.169	809	777.978
Rijssen-Holten	3.151.399	3.147.452	3.947	0	0	0	3.336.831	3.947	3.340.778
Rijswijk	3.707.851	3.703.207	4.644	301.096	301.096	0	5.607.787	4.644	5.612.431
Roerdalen	1.598.159	1.596.157	2.002	0	0	0	1.707.813	2.002	1.709.815
Roermond	4.842.853	4.836.788	6.065	0	0	0	5.380.354	6.065	5.386.419
Roosendaal	6.223.361	6.215.567	7.794	538.757	538.757	0	7.991.575	7.794	7.999.369
Rotterdam	61.398.603	61.321.707	76.896	0	0	0	67.394.209	76.896	67.471.105
Rozenburg	682.764	681.909	855	0	0	0	772.775	855	773.630
Rozendaal	50.090	50.027	63	10.717	10.717	0	105.256	63	105.319
Rucphen	1.995.819	1.993.320	2.499	293.987	293.987	0	2.701.911	2.499	2.704.410
Schagen	1.225.373	1.223.838	1.535	0	0	0	1.384.753	1.535	1.386.288
Scheemda	1.354.511	1.352.815	1.696	0	0	0	1.524.693	1.696	1.526.389
Schermer	155.894	155.698	196	24.921	24.921	0	233.630	196	233.826
Scherpenzeel	576.206	575.484	722	0	0	0	638.764	722	639.486
Schiedam	7.004.935	6.996.162	8.773	0	0	0	8.152.437	8.773	8.161.210
Schiermonnikoog	64.612	64.531	81	22.443	22.443	0	132.201	81	132.282
Schijndel	1.803.151	1.800.892	2.259	0	0	0	1.989.340	2.259	1.991.599
Schinnen	1.459.634	1.457.806	1.828	0	0	0	1.646.480	1.828	1.648.308
Schoonhoven	637.025	636.227	798	0	0	0	722.620	798	723.418
Schouwen-Duiveland	3.274.375	3.270.274	4.101	0	0	0	3.453.163	4.101	3.457.264
Sevenum	390.070	389.582	488	19.447	19.447	0	482.280	488	482.768
's-Gravenhage	49.102.908	49.041.411	61.497	0	0	0	54.555.562	61.497	54.617.059
's-Hertogenbosch	8.059.255	8.049.162	10.093	0	0	0	9.313.134	10.093	9.323.227
Simpelveld	886.759	885.649	1.110	0	0	0	1.002.064	1.110	1.003.174
Sint-Anthonis	753.928	752.983	945	0	0	0	966.192	945	967.137
Sint-Michielsgestel	1.582.743	1.580.761	1.982	0	0	0	1.867.895	1.982	1.869.877
Sint-Oedenrode	1.251.474	1.249.907	1.567	0	0	0	1.350.481	1.567	1.352.048
Sittard-Geleen	12.381.962	12.366.455	15.507	0	0	0	13.808.216	15.507	13.823.723
Skarsterlan	1.592.336	1.261.874	330.462	0	259.759	-259.759	1.726.398	70.703	1.797.101
Sliedrecht	1.684.677	1.682.567	2.110	71.426	71.426	0	2.139.710	2.110	2.141.820
Slochteren	889.123	888.009	1.114	0	0	0	984.819	1.114	985.933
Sluis	2.523.188	2.520.028	3.160	0	0	0	2.833.432	3.160	2.836.592
Smallingerland	4.604.475	4.598.708	5.767	0	0	0	5.080.059	5.767	5.085.826
Sneek	2.781.454	1.938.182	843.272	0	521.303	-521.303	2.744.155	321.969	3.066.124
Soest	2.804.783	2.801.271	3.512	0	0	0	3.155.197	3.512	3.158.709
Someren	916.609	915.461	1.148	0	0	0	1.009.130	1.148	1.010.278
Son en Breugel	516.178	515.531	647	4.342	4.342	0	667.648	647	668.295
Spijkenisse	4.541.040	4.535.353	5.687	0	0	0	5.050.745	5.687	5.056.432
Stadskanaal	3.779.558	3.774.824	4.734	68.756	68.756	0	4.196.705	4.734	4.201.439
Staphorst	464.938	464.356	582	0	0	0	547.733	582	548.315
Stede Broec	1.372.853	1.371.134	1.719	0	0	0	1.510.118	1.719	1.511.837
Steenbergen	2.171.262	2.168.542	2.720	0	0	0	2.349.302	2.720	2.352.022
Steenwijkerland	4.300.373	4.294.987	5.386	0	0	0	4.602.980	5.386	4.608.366
Stein	2.938.523	2.934.843	3.680	0	0	0	3.170.963	3.680	3.174.643
Strijen	631.967	631.176	791	0	0	0	698.795	791	699.586
Ten Boer	358.052	357.603	449	0	0	0	422.393	449	422.842

Overzicht mutatie WMO 2007

	netto hv+pgb historische budgetten	netto hv+pgb stand juni circulaire	verschil	motie Mosterd stand deze circulaire	motie Mosterd stand juni circulaire 2007	verschil	WMO uitkering 2007 stand juni circulaire	totaal verschil	WMO uitkering 2007 stand deze circulaire
Terneuzen	5.385.686	5.378.941	6.745	0	0	0	5.979.637	6.745	5.986.382
Terschelling	147.032	146.847	185	17.362	17.362	0	220.772	185	220.957
Texel	1.007.500	1.006.238	1.262	0	0	0	1.152.578	1.262	1.153.840
Teylingen	1.541.121	1.539.191	1.930	0	0	0	1.916.947	1.930	1.918.877
Tholen	2.350.814	2.347.870	2.944	0	0	0	2.557.055	2.944	2.559.999
Tiel	2.669.753	2.666.410	3.343	0	0	0	3.143.080	3.343	3.146.423
Tilburg	14.481.731	14.463.594	18.137	0	0	0	16.931.780	18.137	16.949.917
Tubbergen	1.672.495	1.670.400	2.095	9.543	9.543	0	1.786.345	2.095	1.788.440
Twenterand	3.302.747	3.298.611	4.136	0	0	0	3.488.802	4.136	3.492.938
Tynaarlo	2.354.170	2.351.222	2.948	0	0	0	2.607.703	2.948	2.610.651
Tytsjerksteradiel	2.710.834	2.707.439	3.395	0	0	0	2.896.449	3.395	2.899.844
Ubbergen	532.155	531.489	666	0	0	0	639.166	666	639.832
Uden	2.747.981	2.744.540	3.441	0	0	0	2.980.828	3.441	2.984.269
Uitgeest	474.869	474.275	594	0	0	0	543.205	594	543.799
Uithoorn	976.282	975.059	1.223	0	0	0	1.155.027	1.223	1.156.250
Urk	728.408	727.496	912	0	0	0	828.103	912	829.015
Utrecht	18.924.475	18.900.773	23.702	0	0	0	21.360.511	23.702	21.384.213
Utrechtse Heuvelrug	3.518.976	3.514.569	4.407	0	0	0	3.934.877	4.407	3.939.284
Vaals	851.166	850.100	1.066	0	0	0	955.325	1.066	956.391
Valkenburg aan de Geul	1.670.062	1.667.971	2.091	0	0	0	1.838.062	2.091	1.840.153
Valkenswaard	1.988.508	1.986.018	2.490	0	0	0	2.285.810	2.490	2.288.300
Veendam	2.413.933	2.410.910	3.023	636.811	636.811	0	3.407.614	3.023	3.410.637
Veenendaal	4.570.528	4.564.804	5.724	0	0	0	4.897.903	5.724	4.903.627
Veere	1.592.438	1.590.444	1.994	0	0	0	1.843.116	1.994	1.845.110
Veghel	2.578.009	2.574.780	3.229	0	0	0	2.814.572	3.229	2.817.801
Veldhoven	2.082.627	2.080.019	2.608	81.163	81.163	0	2.511.823	2.608	2.514.431
Velsen	4.140.327	4.135.142	5.185	0	0	0	4.962.688	5.185	4.967.873
Venlo	8.825.447	8.814.394	11.053	0	0	0	9.428.522	11.053	9.439.575
Venray	2.571.058	2.567.838	3.220	0	0	0	3.311.681	3.220	3.314.901
Vianen	997.690	996.440	1.250	0	0	0	1.088.173	1.250	1.089.423
Vlaardingen	6.226.735	6.218.937	7.798	0	0	0	7.075.668	7.798	7.083.466
Vlagtwedde	1.762.543	1.760.336	2.207	31.868	31.868	0	2.016.255	2.207	2.018.462
Vlieland	14.623	14.604	19	37.890	37.890	0	96.686	19	96.705
Vlissingen	4.375.735	4.370.255	5.480	212.648	212.648	0	5.112.492	5.480	5.117.972
Vlist	470.346	469.757	589	0	0	0	570.533	589	571.122
Voerendaal	1.128.384	1.126.971	1.413	0	0	0	1.208.268	1.413	1.209.681
Voorschoten	1.175.125	1.173.653	1.472	179.443	179.443	0	1.518.017	1.472	1.519.489
Voorst	2.037.797	2.035.245	2.552	0	0	0	2.367.591	2.552	2.370.143
Vught	1.398.230	1.396.479	1.751	35.222	35.222	0	1.764.830	1.751	1.766.581
Waalre	755.403	754.457	946	31.730	31.730	0	882.508	946	883.454
Waalwijk	3.504.354	3.499.965	4.389	0	0	0	3.818.218	4.389	3.822.607
Waddinxveen	1.384.392	1.382.658	1.734	0	0	0	1.574.313	1.734	1.576.047
Wageningen	2.048.574	2.046.009	2.565	0	0	0	2.225.249	2.565	2.227.814
Wassenaar	1.485.711	1.483.851	1.860	180.986	180.986	0	1.984.961	1.860	1.986.821
Waterland	708.678	707.791	887	0	0	0	792.973	887	793.860
Weert	3.814.925	3.810.147	4.778	0	0	0	4.092.315	4.778	4.097.093
Weesp	1.050.330	1.049.015	1.315	0	0	0	1.194.041	1.315	1.195.356
Werkendam	1.077.085	1.075.736	1.349	0	0	0	1.211.642	1.349	1.212.991
Wervershoof	491.886	491.270	616	0	0	0	555.493	616	556.109
West Maas en Waal	1.445.239	1.443.429	1.810	0	0	0	1.611.534	1.810	1.613.344
Westerveld	1.873.476	1.871.130	2.346	0	0	0	2.044.250	2.346	2.046.596
Westervoort	1.233.941	1.232.396	1.545	0	0	0	1.315.608	1.545	1.317.153
Westland	6.119.980	6.112.315	7.665	0	0	0	6.964.043	7.665	6.971.708
Weststellingwerf	2.210.938	2.208.169	2.769	0	0	0	2.377.955	2.769	2.380.724
Westvoorne	1.150.884	1.149.443	1.441	0	0	0	1.462.521	1.441	1.463.962
Wierden	1.834.224	1.831.926	2.298	0	0	0	1.938.012	2.298	1.940.310
Wieringen	757.046	756.098	948	72.961	72.961	0	904.130	948	905.078
Wieringermeer	1.195.503	1.194.006	1.497	0	0	0	1.298.353	1.497	1.299.850
Wijchen	2.050.777	2.048.209	2.568	0	0	0	2.236.928	2.568	2.239.496

Overzicht mutatie WMO 2007

	netto hv+pgb historische budgetten wmo2005 geïndexeerd HV05_index07 stand deze circulaire	netto hv+pgb stand juni circulaire 2007	verschil	motie Mosterd stand deze circulaire	motie Mosterd stand juni circulaire 2007	verschil	WMO uitkering 2007 stand juni circulaire	totaal verschil	WMO uitkering 2007 stand deze circulaire
Wijdemeren	1.394.478	1.392.731	1.747	0	0	0	1.530.013	1.747	1.531.760
Wijk bij Duurstede	842.334	841.279	1.055	82.132	82.132	0	1.010.276	1.055	1.011.331
Winschoten	2.484.387	2.481.276	3.111	0	0	0	3.036.989	3.111	3.040.100
Winsum	566.618	565.909	709	0	0	0	678.142	709	678.851
Winterswijk	3.634.725	3.630.172	4.553	0	0	0	3.845.713	4.553	3.850.266
Woensdrecht	1.886.246	1.883.883	2.363	0	0	0	2.009.714	2.363	2.012.077
Woerden	2.372.861	2.369.889	2.972	0	0	0	2.709.064	2.972	2.712.036
Wormerland	789.806	788.816	990	0	0	0	884.608	990	885.598
Woudenberg	963.552	962.345	1.207	0	0	0	1.154.587	1.207	1.155.794
Woudrichem	640.010	639.208	802	0	0	0	740.204	802	741.006
Wunseradiel	872.055	624.354	247.701	0	198.002	-198.002	896.516	49.699	946.215
Wymbritseradiel	600.163	599.411	752	142.943	142.943	0	821.051	752	821.803
Zaanstad	9.682.007	9.669.881	12.126	0	0	0	10.354.243	12.126	10.366.369
Zaltbommel	1.676.478	1.674.379	2.099	0	0	0	1.786.039	2.099	1.788.138
Zandvoort	1.382.683	1.380.951	1.732	0	0	0	1.573.491	1.732	1.575.223
Zederik	854.930	853.859	1.071	0	0	0	930.386	1.071	931.457
Zeevang	299.599	299.223	376	0	0	0	358.749	376	359.125
Zeewolde	1.013.693	1.012.423	1.270	0	0	0	1.099.630	1.270	1.100.900
Zeist	3.930.542	3.925.619	4.923	124.319	124.319	0	5.160.886	4.923	5.165.809
Zevenaar	2.677.377	2.674.024	3.353	0	0	0	2.856.350	3.353	2.859.703
Zevenhuizen-Moerkapelle	391.401	390.911	490	0	0	0	456.519	490	457.009
Zijpe	632.334	631.542	792	0	0	0	698.878	792	699.670
Zoetermeer	7.056.141	7.047.303	8.838	0	0	0	7.881.883	8.838	7.890.721
Zoeterwoude	297.681	297.308	373	38.790	38.790	0	519.358	373	519.731
Zuidhorn	858.706	857.630	1.076	0	0	0	1.041.271	1.076	1.042.347
Zundert	1.686.041	1.683.929	2.112	0	0	0	1.911.479	2.112	1.913.591
Zutphen	4.915.821	4.909.664	6.157	0	0	0	5.359.117	6.157	5.365.274
Zwartewaterland	1.814.440	1.812.168	2.272	0	0	0	1.903.174	2.272	1.905.446
Zwijndrecht	3.783.784	3.779.045	4.739	0	0	0	4.188.884	4.739	4.193.623
Zwolle	8.315.207	8.304.793	10.414	0	0	0	9.294.116	10.414	9.304.530

